

De stap van rebound naar school

***‘Een onderzoek gericht op de factoren voor een succesvolle
terugplaatsing’***

Rick Broekmans ©

Samenwerkingsverband VO-ROC

Docent/Zorgcoördinator Flexcollege Reboundvoorziening

Student nr. 2025877

Opleiding: Zorgcoördinatie

Begeleider: Elle van Meurs

Inhoudsopgave.

Samenvatting	3
Inleiding	5
Hoofdstuk 1 – Het onderzoek	8
1.1 Het doel van het onderzoek	8
1.2 Reboundvoorzieningen en terugplaatsing	11
Hoofdstuk 2 – Boekenwijsheid reboundvoorzieningen	13
2.1 Ontstaan van de reboundvoorziening	13
2.2. Doelstelling van de reboundvoorzieningen	13
2.3 De rebound een aparte onderwijsplek	14
2.4 Programma's om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan	15
2.5 Samenwerken met ieder zijn eigen verantwoordelijkheid	16
Hoofdstuk 3 – Onderzoeksmethoden	18
3.1 Zorgcoördinatorenoverleg	18
3.2 Onderzoeksmethode 1 – de enquête	18
3.3 Onderzoeksmethode 2 – het interview	20
3.4 Onderzoeksmethode 3 – de literatuur	21
3.5 Triangulatie	21
Hoofdstuk 4 – Beschrijving en analyse van de onderzoeksresultaten	22
4.1 De enquête	22
4.2 Het interview	35
Hoofdstuk 5 – Conclusies onderzoek	38
5.1 Wat zijn de aspecten voor een goede samenwerking tussen de rebound en de school en wat zijn jullie ervaringen hiermee?	38
5.2 Wat ervaart de aanmeldende school als waardevol bij een verblijf en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound?	39
5.3 Wat zijn de voorbereidingen van de aanmeldende school om een leerling vanuit de rebound terug te laten keren?	42
5.4 Wat zijn volgens de aanmeldende school de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf in de rebound?	42
5.5 Wat zijn de factoren die een rol spelen bij een succesvolle terugkeer van de leerling, na het afronden van een traject binnen de reboundvoorziening om zijn/haar schoolloopbaan te laten slagen?	43

Hoofdstuk 6 – Evaluatie	45
6.1 Evaluatie beroepspraktijk	46
Literatuurlijst	48
Bijlage 1 – Toestemmingsformulier afname enquête	51
Bijlage 2 – Gedeelte uit de notulen zorgcoördinatorenoverleg 24 mrt `10	52
Bijlage 3 – Brief enquête	54
Bijlage 4 – Mail enquête	55
Bijlage 5 – Ingevulde enquêtes	57
Bijlage 6 – Uitwerking interviews	126

Samenvatting

Tijdens mijn werkzaamheden in de reboundvoorziening heb ik gemerkt dat leerlingen hun verblijf in de rebound als prettig ervaren. Ze worden tijdelijk, uit de voor hun lastige situatie gehaald. Ze worden positief benaderd en komen, door deze nieuwe kans echt even tot rust, zodat ze hierna hun schoolloopbaan voort kunnen zetten. Dit is dan ook het hoofddoel van de reboundvoorzieningen in Nederland.

Tijdens het verblijf in de rebound zie ik bij veel leerlingen al snel een positieve verandering optreden in het gedrag, ook veranderingen in leerattitude zijn zichtbaar. Na afloop van het traject in de rebound hebben de leerling, de ouders, de mentor van de rebound, de dossierhouder en de zorgcoördinator van de school een eindgesprek. In dit gesprek wordt de periode op de rebound geëvalueerd en wordt er besproken hoe de herstart zal gaan verlopen. Dit betekent dat wordt gekeken waaraan de leerling de komende tijd zal gaan werken en wat de aandachtspunten voor zowel de leerling als de school zijn. Na dit gesprek gaat de leerling meestal vol goede moed geheel of gefaseerd terug naar school. Het geleerde van de rebound neemt hij mee en past hij toe binnen de reguliere setting. Tot dus ver lijkt alles goed te gaan. Toch hoor ik vaak van zorgcoördinatoren dat de herstart van de leerling niet soepel verloopt en er geen succesvolle terugplaatsing is geweest. In dit onderzoek heb ik bekeken wat de factoren voor een succesvolle terugplaatsing zijn.

Om erachter te komen wat er al bekend is over de factoren van succesvolle terugplaatsing ben ik verschillende theorieën gaan bestuderen. Al snel kwam ik erachter dat er nog maar weinig bekend is over de terugplaatsing van leerlingen vanuit de reboundvoorzieningen in Nederland, naar de school van herkomst. Voor mij dus een grote uitdaging om dit verder te gaan onderzoeken.

Ik heb verschillende onderzoeksmethoden toegepast zoals een enquête, een interview en het literatuur onderzoek. Daarnaast heb ik een overleg van alle zorgcoördinatoren van het samenwerkingsverband VO in Nijmegen bijgewoond. Tijdens dit overleg heb ik gehoord welke knelpunten er zijn op het gebied van nazorg en terugplaatsing vanuit de rebound. Uit deze gegevens zijn een aantal factoren gekomen die een rol spelen bij een succesvolle terugplaatsing van een leerling na

een verblijf op de rebound om zijn of haar schoolloopbaan te laten slagen.

Één van de conclusies uit mijn onderzoek is dat de hoofddoelstelling en het doel van het verblijf in de rebound vooraf duidelijk moet zijn. Wanneer een school een leerling aanmeldt moet duidelijk zijn dat hij na het verblijf terug zal keren.

Een tweede conclusie is dat de school een concreet antwoord verwacht op de hulpvraag die neergelegd wordt bij de reboundvoorziening, zodat ze met de handelingssuggesties in de schoolse situatie aan de slag kunnen.

Een andere belangrijke conclusie uit mijn onderzoek is dat het verblijf een kortstondig effect zou hebben. Door verschillende onderzoekers zou het verblijf in de rebound of een soortgelijk time-out project maar een tijdelijk effect hebben. De leerling zou het geleerde wel mee kunnen nemen naar de school van herkomst, maar het volhouden blijkt lastig. Niet altijd staan scholen geheel open voor de terugkeer van een leerling, en de zorg voor ex-rebound leerlingen is niet volledig georganiseerd.

Wat tot slot uit mijn onderzoek blijkt is dat samenwerken het sleutelwoord is. De samenwerking tussen aanleverende scholen en de rebound is van cruciaal belang voor het welslagen van de terugkeer van een leerling. Op dit moment verloopt de samenwerking tussen de rebound en de scholen, volgens de zorgcoördinatoren, zeer goed. Dit punt zal dus zeker een factor zijn die een rol speelt bij een succesvolle terugkeer van de leerling.

Inleiding

Als docent/zorgcoördinator ben ik werkzaam voor de reboundvoorziening van het Flexcollege te Nijmegen. Het Flexcollege is een gezamenlijk vangnet voor de regio Nijmegen. Door dit vangnet wordt het voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk voorkomen. Het is een brede voorziening voor VMBO, HAVO en MBO niveau 1. Op het Flexcollege zitten in totaal ongeveer 450 leerlingen verdeeld over een aantal kleinere locaties. In de reboundvoorziening gaat het om leerlingen die vastlopen in school waarbij de sociaal emotionele component (het gedrag) een grote rol speelt. Ze ontsporen of dreigen te ontsporen. Hierbij kun je bijv. denken aan leerlingen met ADHD, stoornissen binnen het autistisch spectrum of angstleerlingen. De gedragsproblemen vragen te veel van docenten en medeleerlingen. In die zin staat de veiligheid van het pedagogisch klimaat van de school die de leerling aanmeldt onder druk.

Één van mijn taken als docent/zorgcoördinator is om samen met het expertiseteam binnen de reboundvoorziening de leerling met intensieve begeleiding terug te leiden naar het spoor binnen het reguliere onderwijs om daar de schoolloopbaan te vervolgen (reboundgedachte) of een andere vorm van passend onderwijs. De reboundvoorziening biedt een leeromgeving waarin deze leerlingen, die in het reguliere voortgezet onderwijs geen passende vormen van onderwijs en begeleiding kunnen krijgen, worden opgevangen. Hier worden ze geobserveerd en ontvangen zij passende vormen van onderwijs en begeleiding. Het onderwijs is altijd gericht op de terugkeer naar het reguliere onderwijs, het behalen van een onderwijskwalificatie of toeleiding naar arbeid. De reboundvoorziening biedt alle verschillende onderwijstypen aan, van praktijkonderwijs tot en met VWO. Op welk niveau en leerjaar de leerlingen werken is afhankelijk van waar ze vandaan komen. Op de rebound wordt geprobeerd om zo nauw mogelijk aan te sluiten op het niveau van de school van herkomst.

In de reboundvoorziening is er plaats voor 21 leerlingen. Deze leerlingen worden begeleid door drie gespecialiseerde docenten.

De reboundvoorziening van het Flexcollege valt onder het samenwerkingsverband VO. Hierbij zijn alle VO-scholen aangesloten uit de regio Nijmegen. Ik vind dat er nog meer aandacht besteed moet worden aan het terugplaatsen van leerlingen vanuit de rebound. Om te weten waar de aandacht naar toe moet gaan wil ik gaan onderzoeken.

De reden dat ik dit onderwerp kies is dat er nog weinig onderzoek gedaan is naar de factoren voor een succesvolle terugplaatsing van de leerling vanuit de reboundvoorzieningen naar de school van herkomst. Wanneer er meer bekend is over deze valkuilen en succesfactoren bij terugplaatsing, kan ik daar als werknemer van de reboundvoorziening in Nijmegen op inspelen. Zo kan de herstart van een leerling effectiever verlopen, waardoor ik verwacht dat er meer succes behaald wordt. Het gevolg zal dan zijn dat er minder leerlingen thuis komen te zitten zonder diploma. Dit is voor mij de drive om dit onderzoek te doen.

De samenwerking tussen de rebound en de toeleverende scholen loopt niet altijd soepel terwijl dit juist een ingrediënt zou kunnen zijn voor het welslagen van een terugkeer van een leerling. De houding van de school na de terugplaatsing is van belang voor het behouden van evt. positieve resultaten behaald door een leerling tijdens het verblijf in de rebound (van der Steenhoven en van Veen, 2009).

Het onderzoek zal uitgevoerd worden onder de zorgcoördinatoren van 10 verschillende scholen die een leerling hebben aangemeld bij de permanente commissie voor leerlingenzorg (PCL) en doorverwezen zijn naar de rebound. Dit zijn de scholen waarvan de leerlingen het meest frequent de reboundvoorziening binnenkomen. Deze keuze is gebaseerd omdat deze scholen de meeste ervaring hebben opgedaan bij het terugplaatsen van een leerling en daardoor een duidelijkere mening hebben. Dit vergroot de betrouwbaarheid van het onderzoek.

Ik wil naar aanleiding van het onderzoek een concrete beschrijving geven van factoren die van invloed zijn op een succesvolle terugplaatsing van leerlingen na afronding van een traject in de reboundvoorziening. Op deze manier hoop ik dat de terugkeer van leerlingen na een periode op de rebound soepeler verloopt. De nieuwe/ tweede start moet een goed begin zijn waarbij alle partijen voor succes

willen gaan. Op dit moment zie ik, op de reboundvoorziening in Nijmegen, dat leerlingen na terugplaatsing nog vaak in hun oude gedrag terugvallen. Ik verwacht dat, wanneer duidelijk is waar de rebound, de school en de leerling aan moeten gaan werken er minder problemen ontstaan bij de herstart. Natuurlijk zal verder onderzoek dit uit moeten wijzen.

1. Het onderzoek

Ik ervaar dat sommige leerlingen na een positief verblijf op de rebound moeilijk de stap terug kunnen maken naar de school van herkomst. Is het verblijf op de rebound dan wel van meerwaarde geweest? Ik vraag me dan af hoe ik als docent/zorgcoördinator de leerlingen zo zou kunnen begeleiden dat de terugplaatsing meer kans van slagen biedt. Ik wil zoeken naar een manier waarop de rebound beter aan kan sluiten bij de behoeften van scholen om de terugplaatsing succesvoller te laten verlopen. Daarvoor moet ik weten wat de factoren zijn voor een succesvolle terugplaatsing.

Na het verblijf formuleert de rebound suggesties voor begeleiding, zodat het de school steun biedt hoe zij om kunnen gaan met gedragingen van de leerling in bepaalde situaties. Vaak merken we dat er vanuit de scholen een bepaald verwachtingspatroon is. De scholen zouden graag een complete gebruikershandleiding krijgen waarin zou staan hoe te handelen in iedere specifieke situatie. Dit is moeilijk te beschrijven, omdat ieder kind en situatie uniek is. Doordat we dit niet kunnen bieden vinden scholen het lastig om met de leerling een succesvolle nieuwe start te maken. Het is dus onze taak om als rebound te zoeken naar mogelijkheden om deze terugkeer succesvol te laten verlopen. Dit kan alleen maar verwezenlijkt worden wanneer er een goede samenwerking is en het team openstaat voor een terugkeer van een leerling. (van der Steenhoven en van Veen, 2009).

1.1 Het doel van het onderzoek

Het doel is om leerlingen succesvol te laten terugkeren naar de reguliere school. Daarnaast wil ik het aanbod vanuit de rebound zoveel mogelijk aan laten sluiten op de behoeften van de scholen.

Om een concrete beschrijving te geven van factoren bij een succesvolle terugplaatsing wil ik antwoord krijgen op de volgende vraag die centraal staat in mijn onderzoek:

Wat zijn de factoren die een rol spelen bij een succesvolle terugkeer van de leerling, na het afronden van een traject binnen de reboundvoorziening om zijn/haar schoolloopbaan te laten slagen?

Om de onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- Wat zijn de aspecten voor een goede samenwerking tussen de rebound en de school en wat zijn jullie ervaringen hiermee?
- Wat ervaart de aanmeldende school als waardevol bij een verblijf en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound?
- Wat zijn de voorbereidingen van de aanmeldende school om een leerling vanuit de rebound terug te laten keren?
- Wat zijn volgens de aanmeldende school de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

In de huidige situatie wordt de leerling tijdens het verblijf op de rebound in een kleine groep geobserveerd, is er intensief contact met zowel leerling als ouders en wordt de leerling zo nodig onderzocht (bijv. intelligentieonderzoek). N.a.v. deze informatie wordt er bekeken welke school bij de leerling past. Dit kan een terugplaatsing zijn naar de school van herkomst of naar een ander type onderwijs (bijv. flexcollege, cluster 4, Sint-Jorisschool). Voordat zij een nieuwe start gaan maken hebben wij; de docent en de dossierhouder van de rebound, de zorgcoördinator van de school, ouders en de leerling een eindgesprek. Hierin wordt besproken hoe de reboundperiode gegaan is en wat de werkpunten zijn om een succesvolle terugkeer mogelijk te maken. Na dit gesprek keert de leerling terug naar zijn school en hebben we zo nu en dan een nazorggesprek. Hier zit echter geen structuur in en ook de criteria voor een nazorggesprek zijn op dit moment nog niet aanwezig. Wanneer er wel een nazorggesprek plaatsvindt wordt bekeken hoe de start op de nieuwe school is verlopen en wat de werkpunten waren en of dit ook de nieuwe werkpunten zijn. Bij dit gesprek zijn de docent en de dossierhouder van de rebound, de zorgcoördinator van school, de ouders en leerling aanwezig. Eventueel zit daar ook de mentor van de school bij, dit is afhankelijk van de ruimte in ieders agenda. Na dit nazorggesprek kunnen zorgcoördinatoren en mentoren van de school altijd telefonisch contact met

ons opnemen voor eventuele vragen. In de praktijk merken we dat dit niet vaak gebeurt.

Zou in de gewenste situatie het eindgesprek moeten blijven bestaan? Ik ervaar dat het goed is om met alle partijen een belangrijke periode af te sluiten. De inhoud van het eindgesprek zou nog eens goed kunnen worden bekeken. Niet alleen het verblijf op de rebound zal geëvalueerd moeten worden, maar er zal nog verder teruggekeken moeten worden. Waar ging het niet goed in de oude context? En op welke manier worden de persoonlijke leerdoelen waaraan een leerling heeft gewerkt op de rebound toegepast in die oude context? Op deze manier beantwoord ik de essentiële vragen om een nieuwe start te kunnen maken. Ook zou ik graag zien dat het nazorggesprek blijft bestaan omdat hierin besproken kan worden hoe de nieuwe start is verlopen. Verder kan er in het nazorggesprek gekeken worden naar de persoonlijke leerdoelen van een leerling en hoe hij/zij reageerde in bepaalde situaties. Een leerling wordt zich op deze manier bewust van zijn/haar werkpunt, pas dan kan het veranderen.

Van essentieel belang is de houding van school na het terugplaatsen van een leerling (van der Steenhoven en van Veen, 2009). De school moet de leerling een nieuwe kans geven! De oude context moet niet vergeten worden maar wel vergeven. Iedereen verdient een tweede kans. Dit zou kunnen betekenen dat er binnen school duidelijke afspraken gemaakt moeten worden. Een docententeam zou duidelijk geïnformeerd kunnen worden over de werkpunten van de teruggeplaatste leerling, de zorgcoördinator heeft hierin dan een belangrijke rol. Wat de rol van de rebound is in deze situatie zal verder bekeken moeten worden.

Op het moment dat ik na het afsluiten van mijn onderzoek een concrete beschrijving kan geven van factoren die van invloed zijn voor een succesvolle terugkeer, dan ben ik tevreden met mijn onderzoek. Hiervoor zal ik goed in kaart moeten brengen wat zorgcoördinatoren positief en negatief ervaren vanuit de rebound bij het terugplaatsen van leerlingen en moeten bekijken wat de theorie zegt over het terugplaatsen van leerlingen en nazorg op de rebound.

1.2 Reboundvoorzieningen en terugplaatsing

Er is nog nauwelijks systematisch onderzoek gedaan naar de effecten van de reboundvoorzieningen op de korte of lange termijn (Inspectie van het Onderwijs, 2009). Er zijn enkele praktijkvoorbeelden beschreven (Messing, Kuijvenhoven & van Veen, 2006; Harking, 2007; Samenwerkingsverband VO Midden-Brabant, 2007). De *NJI -Monitor Reboundvoorzieningen Voortgezet onderwijs 2008* (van der Steenhoven en van Veen, 2009) levert concrete cijfers en gegevens op uit de praktijk. Volgens de bevindingen van de auteurs keert **68%** (afgerond) van de leerlingen na het afronden van het traject terug naar het regulier onderwijs, specifiek verdeeld: 42% gaat terug naar de eigen school en 18% gaat naar een school binnen het SWV-VO. 8% verruimt de school na verblijf in de rebound voor een opleiding in het MBO. Het speciaal onderwijs ontvangt **20%** van de leerlingen die een reboundvoorziening verlaten, in het bijzonder scholen in cluster 4 (16%) en in mindere mate *op de rails*¹ (4%). Van de resterende **13%** die de reboundvoorziening heeft verlaten, stroomt 2% uit naar een leerwerktraject, heeft 5% een andere vervolgbestemming en is de bestemming van 6% onbekend bij de respondenten.

De Vries (2009) heeft een onderzoek gedaan binnen het samenwerkingsverband midden en oost Friesland. Dit onderzoek ging over de belemmeringen in de relatie rebound – school van herkomst en terugkeer. Na dit onderzoek concludeert hij dat er een gebrek is aan professionaliteit bij de collega's op de scholen. Leerlingen die terugkeren, krijgen veelal geen nieuwe kans, ze behouden hun etiketje. Daarnaast concludeert de Vries dat als leerlingen in de Rebound verblijven, ze niet meer bestaan voor de school. Het is veelal moeilijk om ze teruggeplaatst te krijgen, scholen zien sommige leerlingen liever niet terug. De school moet dan herinnerd worden aan protocollen en procedures. Ook benoemt de Vries dat het soms moeilijk is om van de eigen school de juiste leerstof en toetsen te krijgen voor de leerling en het duurt soms een tijd voor het aangeleverd wordt. De mentor op de school moet

¹ Op de Rails helpt leerlingen die dreigen te ontsporen. Hun gedrag op school vormt een bedreiging voor de veiligheid van leerkrachten, medeleerlingen, en/of henzelf. Omdat het gedrag van deze leerlingen niet direct is te verklaren vanuit een te diagnosticeren gedragsstoornis, komen ze in eerste instantie niet in aanmerking voor speciaal onderwijs cluster 4. Om te voorkomen dat ze niet meer naar school kunnen en om de veiligheid op school weer te verbeteren. Het is bedoeld voor leerlingen van 10 jaar en ouder.

het eerst ontvangen van de docenten. Een ander punt is dat sommige leerlingen bij terugkeer op de eigen school voorlopen op de groep. Het feit dat ze dan opnieuw met het boek moeten werken levert problemen op zoals vervelen etc.

Uit gegevens van dit onderzoek blijkt dat de samenwerking tussen de rebound en de scholen binnen het samenwerkingsverband niet soepel verloopt. De school waar de leerling wordt teruggeplaatst moet een positieve houding hebben wil de terugplaatsing een positief resultaat behalen (De Vries, 2009). Ook binnen de reboundvoorziening van Nijmegen zijn de punten die uit het onderzoek van de Vries naar voren komen herkenbaar en wil ik meenemen om een onderzoek te doen naar de factoren voor een succesvolle terugplaatsing.

2. Boekenwijsheid reboundvoorzieningen

2.1 Ontstaan van de reboundvoorzieningen

De reboundvoorzieningen is er voor leerlingen die niet gedijen en dreigen uit het onderwijs te raken. Deze voorzieningen moeten bijdragen aan het verminderen van schooluitval (Nederlands Jeugd Instituut, 2007). Voordat de reboundvoorziening zoals we die nu kennen ontstond, waren er al soortgelijke projecten onder een andere naam, de time-out projecten². De doelen en werkwijzen van beide voorzieningen komen overeen. Een van deze time out voorzieningen was ook in Nijmegen gevestigd.

De term reboundvoorziening is in het leven geroepen, na de moord op onderdirecteur Hans van Wieren van het Haagse Terra College. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap met toenmalig minister Maria van der Hoeven kwam met een reactie in een brief *Veiligheid op school* (2004). Er werd geld beschikbaar gesteld om reboundvoorzieningen op alle vmbo-scholen in te voeren. Deze bovenschoolse voorzieningen werden ingezet als een repressieve maatregel om zulke ernstige incidenten te voorkomen en de veiligheid op school te bevorderen.

2.2 Doelstelling van de reboundvoorziening

De reboundvoorziening in Nederland heeft als hoofddoelstelling het bieden van tijdelijke opvang aan gedragsmoeilijke leerlingen van scholen voor voortgezet onderwijs met het oog op terugkeer naar de eigen school; de leerling wordt een nieuwe maar niet vrijblijvende kans geboden om de schoolloopbaan op de eigen school te kunnen voortzetten, dan wel op een andere school binnen het samenwerkingsverband. Dit wordt door 90% van alle samenwerkingsverbanden in Nederland onderschreven.

² Time out-projecten

Dit zijn kleinschalige voorzieningen voor maximaal 12 jongeren uit het voortgezet onderwijs die om allerlei redenen tijdelijk uit school geplaatst zijn. Tijdens hun verblijf van maximaal drie maanden worden ze op individueel niveau begeleid bij hun schoolwerk en is er aandacht voor hun gedrag, dat laatste voor zover dat aanleiding vormde voor de tijdelijke uitplaatsing. Doel van de TOP's is het voorkomen van tussentijdse schooluitval en voortijdig schoolverlaten.

Een tweede doelstelling van het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap, “het ontlasten van scholen op het moment dat scholen zelf geen zorg (meer) kunnen bieden als het arsenaal aan leerlingenzorg is uitgeput en de veiligheid in het geding is”. Dit wordt door 91% van de samenwerkingsverbanden geheel onderschreven. Bijna alle samenwerkingsverbanden (93%) hebben ook andere doelstellingen geformuleerd waaronder het zoeken naar een passende vervolgbestemming (75%), het bieden van observatiemogelijkheden voor leerlingen met gedragsproblemen (70%) en het voorzien in crisisopvang (59%). Wanneer ik kijk naar de reboundvoorziening in Nijmegen stellen wij als doel tijdelijke opvang en onderzoek/observatiemogelijkheden. Het is niet zo dat we volstaan in crisisopvang. Een uitgangspunt van de reboundvoorziening is dat de leerling gedurende de plaatsing op de eigen school blijft ingeschreven. Dit punt wordt door nagenoeg alle samenwerkingsverbanden (99%) onderschreven. Dit staat beschreven in de *NJI - Monitor Reboundvoorzieningen Voortgezet onderwijs 2008* (van der Steenhoven en van Veen, 2009)

2.3 De rebound, een aparte onderwijsplek

Scholen in het regulier voortgezet onderwijs lopen steeds meer tegen de grenzen van hun leerlingenzorg aan. Mentoren en leerlingenbegeleiders hebben onvoldoende antwoord op de omvang en complexiteit van de problemen van leerlingen (van Veen, in Doorduijn et al, 2002). Steeds vaker maken tijdelijke voorzieningen voor opvang en onderzoek van gedragsmoeilijke leerlingen deel uit van de zorgstructuur van scholen in het regulier voortgezet onderwijs. Soms is het noodzakelijk om een leerling uit de situatie te halen waar het niet goed gaat en in een andere setting buiten de school te plaatsen, daarom organiseren scholen voor leerlingen met ernstige gedragsproblemen speciale voorzieningen als de rebound. (Dijksma, 2007). De school wordt tijdelijk ontlast en de leerling kan tot rust komen op een aparte onderwijsplek. Hier kan volgens Kauffman, Bantz en McCullough (2002) dan bekeken worden wat de exacte problemen zijn van de leerling, wat de beste manier van lesgeven is voor deze leerling en wat voor ondersteuning hij/zij nodig heeft. Ook zou volgens hen een speciale, aparte klas of school voor leerlingen met emotionele of gedragsproblemen een betere onderwijsplek kunnen zijn. De redenen hiervoor zijn de manier van lesgeven, het

zorgen voor emotionele ondersteuning, het bieden van structuur en zorgen voor een systematische beloning voor de vorderingen (Kauffman et al., 2002). Het wegsturen van school van leerlingen met gedragsproblemen voor een korte termijn is slechts een tijdelijke oplossing (Aeby en collega's 1999). Het is soms nodig een leerling met gedragsproblemen tijdelijk uit de klas te sturen om de voortgang van de groep/klas niet te verstoren (Dijksma, 2007). Dat zal niet voor alle leerlingen de beste oplossing zijn. Voor leerlingen die veel moeite hebben met veranderingen kan het beter zijn om ze in de voor hen bekende situatie te laten zitten. De normale situatie zal dan wel een aantal aanpassingen moeten verrichten om een verandering teweeg te brengen.

2.4 Programma's om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan

De rebound is in het leven geroepen om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Het is een apart programma vanuit het Nederlands jeugd instituut. (Nederlands Jeugd Instituut, 2009). Daarnaast zijn er nog andere programma's om vroegtijdig schoolverlaten tegen te gaan, de alternatieve scholen. Een voorbeeld hiervan is het flexcollege in Nijmegen. Dit zijn zorglocaties bestaande uit verschillende typen onderwijs op verschillende niveaus onder dezelfde naam. Kenmerkend voor deze school is dat leerlingen werken in kleinere groepen en meer individuele aandacht krijgen die ze nodig hebben. Het aantal leerlingen geplaatst in zogenoemde alternatieve scholen is significant gegroeid in de laatste jaren (Lehr, Tan & Ysseldyke, 2009). Deze scholen zijn opgericht om leerlingen op te vangen die onder invloed zijn van meerdere risicofactoren. Het gevolg is dat ze niet meer geholpen kunnen worden in het reguliere onderwijs en daar dreigen uit te vallen. (Foley & Pang, 2006; Lehr et al, 2009; Raywid, 1994).

In het artikel *Alternative schooling* beschrijft Raywid (1994) een gedetailleerd aanbod van alternatieve scholen (alternative schools), gericht op vermindering van schooluitval (drop-out prevention) waarbij twee groepen leerlingen de doelgroep vormen: de leerlingen in 'risk'; dit kunnen leerlingen zijn uit een laag sociaal en/of economisch milieu, leerlingen met een stoornis of leerlingen die op jonge leeftijd al betrokken zijn bij criminele activiteiten. Met de tweede groep leerlingen bedoelt Raywid leerlingen met speciale behoeften zoals gehandicapte leerlingen (Raywid, 1994). Foley & Pang (2006) zien deze alternatieve scholen tegenwoordig voor leerlingen met gedragsproblemen die het moeilijk hebben op school.

Raywid (1994) verdeelt de alternatieve scholen in drie typen en programma's. Type 1 zijn de Schools of choice; dit zijn scholen die voor iedere leerling speciale leerkansen biedt afgestemd op wat de leerling nodig heeft en waar zijn/haar interesses liggen. Type 2 zijn de Last-Chance Schools; deze scholen zijn ontworpen om leerlingen een laatste kans te bieden en die in het reguliere onderwijs vaak de les verstoorden. In dit programma wordt gewerkt aan gedragsverandering. In de last chance school kunnen leerlingen verplicht worden het onderwijswerk te maken wat ze op de reguliere school ook zouden moeten doen. Type 3 zijn de Remedial Schools; deze school focust zich op de behoeften van leerlingen op zowel sociaal als emotioneel gebied zo nodig met behulp van therapeutische interventies. De remedial schools gaan er van uit dat leerlingen na het afronden van hun programma teruggaan naar het regulier onderwijs en hun schoolloopbaan voortzetten.

Er bestaan ook programma's die een mix van bovenstaande typen zijn. Programma's type 1, de schools of choice erkennen dat er problemen kunnen ontstaan doordat de leerling en de schoolomgeving niet op elkaar sluiten. De Programma's type 2 en 3, respectievelijk last chance schools en remedial schools, waar je de rebound bij zou kunnen indelen gaan er vanuit dat het probleem in het individu (de leerling) ligt en dat het individu hersteld moet worden. Volgens onderzoek heeft het programma van type 2 geen effect en het programma van type 3 vaak slechts kortstondig effect. Wanneer de leerlingen terugkeren naar de reguliere school, komt het gebrek aan motivatie of het oude agressieve gedrag terug. De verklaring van de school is dat het programma er niet in slaagt de leerlingen te veranderen. De omgeving kan ook een rol spelen bij het succes (of een terugval) van de leerling. De school heeft echter geen aandacht voor deze mogelijke conclusie (Raywid, 1994). Ik wil door middel van dit onderzoek bekijken of deze theorie ook voor de rebound geldt.

2.5 Samenwerken met ieder zijn eigen verantwoordelijkheid

Docenten hebben een aantal vaardigheden nodig, ook wel set of skills genoemd (bijv. communicatieve vaardigheden en samenwerkingsvaardigheden). Alleen wanneer een docent deze set of skills eigen heeft gemaakt dan kan hij/zij werken met verschillende instanties die betrokken zijn bij het hulpverleningstraject van een leerling die een alternatief onderwijsprogramma volgt, zoals de rebound. (Foley en Pang, 2006)

Zoals eerder benoemd verloopt volgens het onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs (2009) de samenwerking tussen de reboundvoorzieningen en de toeleverende scholen moeizaam. Samenwerken is een sleutelwoord voor het uitvoeren van effectieve leerlingenbegeleiding in het voorgezet onderwijs. (Doorduijn, Fiddelaers-Jaspers, Spee en van Veen, 2002).

De samenwerking wordt omschreven als een goede werkrelatie tussen de reboundvoorziening en de aanmeldende school (Messing en collega's, 2006).

Wanneer je kijkt naar een succesvolle terugplaatsing van een leerling op een school van herkomst dan is een goede werkrelatie volgens de auteurs, een noodzakelijke voorwaarde. Een ander aspect van de samenwerking is het maken en nakomen van duidelijke afspraken door alle partijen. Het derde aspect van de samenwerking zijn de contacten rondom het onderwijs van de leerling tijdens het verblijf in de rebound (Messing en collega's, 2006). Zoals al eerder benoemd is, is de aanmeldende school verantwoordelijk voor het aanleveren van de nodige materialen, het schoolwerk, en toetsen. Het resultaat van de periode op de rebound is dus mede afhankelijk van de aanmeldende school en hoe deze school aan zijn verantwoordelijkheid voldoet. (Inspectie voor het onderwijs, 2009; de Vries, 2009). Ik wil in dit onderzoek zicht krijgen of deze set of skills, samenwerking en verantwoordelijkheden voor de reboundvoorziening in Nijmegen ook van belang zijn.

3. Onderzoeksmethoden

Ik wil in kaart brengen wat de factoren zijn die een rol spelen bij een succesvolle terugkeer van de leerlingen, na het afronden van een traject binnen de reboundvoorziening om zijn/haar schoolloopbaan te laten slagen. Om hier achter te komen wil ik gebruik maken van verschillende onderzoeksmethoden en het zorgcoördinatorenoverleg.

3.1 Het zorgcoördinatorenoverleg

Op woensdag 24 maart 2010 vindt er een overleg plaats tussen alle zorgcoördinatoren. Dit betreft een overleg die een aantal malen per jaar plaatsvindt, om punten te bespreken die van belang zijn voor de zorgcoördinatoren. Hierbij wordt verwacht dat vanuit iedere school die binnen het samenwerkingsverband VO te Nijmegen valt de zorgcoördinator aanwezig is. Tijdens dit overleg wil ik ze op de hoogte brengen van mijn onderzoek. De afgelopen periode zijn er vaak zorgcoördinatoren geweest die aangaven dat de terugplaatsing niet soepel verliep waardoor leerlingen weer terug vielen in het oude gedrag. Ik verwacht dat de zorgcoördinatoren open staan voor dit onderzoek, omdat dit ook in het belang is van de school. Toch verwacht ik ook een andere reactie. Ik ga er vanuit dat de zorgcoördinatoren een aantal knelpunten zullen benoemen. Dit komt doordat het probleem terugplaatsing al langer speelt. Voor mij is het goed om deze knelpunten te horen aangezien ik deze mee kan nemen in mijn onderzoek om dichterbij de beantwoording van mijn hoofdvraag te komen. Om goed op de gevoelens van de zorgcoördinatoren in te spelen zal ik tijdens dit overleg voornamelijk meeveren. Bij het *meeveren* sluit je aan bij de belevingswereld van de ander en toon je begrip voor de situatie. Zo laat je zien dat er wordt geluisterd. Door dit te doen zeg je in feite: “Ik neem je serieus, ik laat je in je waarde, ik val je niet aan.” (Teitler, 2009).

3.2 Onderzoeksmethode 1 – De enquête

Ik heb gekozen voor een enquête omdat ik te weten wil komen hoe een bepaalde doelgroep over het onderwerp “de factoren voor een succesvolle terugplaatsing” denkt. Mijn doelgroep zijn de zorgcoördinatoren, omdat zij de contactpersoon zijn tussen de rebound en de school en bij alle gesprekken aanwezig zijn rondom het

verblijf van de leerling op de rebound. Deze groep heeft daarnaast ook nog als taak het docententeam te coördineren/begeleiden met betrekking tot de nazorg en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound. Op maandag 22 maart 2010 verwacht ik toestemming te krijgen van de directeur van het samenwerkingsverband VO voor de afname van een enquête. Ik doe dit zodat ik weet dat de directeur van het samenwerkingsverband achter mijn keuze staat en om aan de zorgcoördinatoren te laten zien dat dit een valide, betrouwbaar onderzoek is (zie bijlage 1).

De zorgcoördinatoren die ik ga benaderen zijn werkzaam op 8 verschillende scholen, verdeeld over 10 locaties. I.v.m. privacy noem ik niet de namen van de scholen. De afname van de enquête ga ik doen om een beeld te krijgen hoe verschillende scholen de nazorg met daarbij het terugplaatsen van leerlingen ervaren. Ik heb er voor gekozen om scholen te gaan benaderen waar een leerling is teruggeplaatst na een verblijf op de rebound. Deze scholen hebben hierdoor ervaring opgedaan met het samenwerken met de reboundvoorziening en daardoor een duidelijke mening over het onderwerp van dit onderzoek gevormd. Zo verwacht ik duidelijk in kaart te krijgen wat de positieve en negatieve ervaringen zijn. Ik benader alle zorgcoördinatoren telefonisch met de vraag of ze willen deelnemen aan mijn onderzoek. In dit telefoongesprek leg ik verder uit wat de enquête inhoudt en waarvoor hij bedoeld is. Dit is belangrijk omdat zo alle ondervraagden de enquête op de juiste manier invullen en de ingevulde informatie meer waard is (Baarda, Goede, Kalmijn, 2007). Na dit telefoongesprek zal ik ze een mail sturen met de enquête. Bij deze mail zal nog een kort begeleidend schrijven zitten (zie bijlage 3). Ik zal iedere zorgcoördinator ook nog een mail sturen na afloop waarin ik ze bedank voor deelname.

Bij de samenstelling van de enquête houd ik rekening met de volgorde van de vragen en de categorisatie daarvan. Gevoelige vragen plaats ik wat later in de enquête omdat de ondervraagden dan al 'gewend' zijn aan het invullen. Sommige onderwerpen kunnen wat gevoeliger liggen of vatbaarder zijn voor 'sociaal wenselijke antwoorden'. Het is van belang dat er bij de samenstelling van de enquête goed nagedacht wordt over het type vraag dat voorgelegd wordt. (Baarda, Goede, Kalmijn, 2007).

De vragen in de enquête zullen gemengd zijn. Ze bestaan uit een aantal gesloten vragen, aangevuld met enkele open vragen. Deze laatste dienen als toelichting op de gesloten vragen. Het antwoord op gesloten vragen is vaak onvoldoende informatief, vooral als de respondent een negatief antwoord aankruist (Harinck, 2009). Ik zal mijn vragen neutraal beschrijven en geen sturende vragen stellen zoals beschreven staat in de literatuur (Baarda, Goede, Kalmijn, 2007). Ik verwacht met deze aanpak een respons van meer dan 70% te halen!

In week 15 verwacht ik de ingevulde enquêtes terug te hebben. De kwantitatieve gegevens van deze enquête wil ik gaan verwerken met een beoordelingsschaal. Ik verwerk dit in een staafdiagram/cirkeldiagram. Op deze manier worden de gegevens geordend gepresenteerd (Harinck, 2009). De kwalitatieve gegevens van de enquête, de open vragen, zal ik verwerken d.m.v. het schoenendoosmodel³

3.3 Onderzoeksmethode 2 – Het interview

Op basis van de gegevens uit de enquêtes worden er twee zorgcoördinatoren van de deelnemende scholen gekozen. In het interview zoek ik niet zozeer naar nieuwe antwoorden op de deelvragen dan wel naar diepere, verrijkende antwoorden. Ik heb gekozen voor een interview, omdat open vragen een belangrijke aanvulling zijn op de veelal gesloten vragen uit de enquête. Het antwoord op gesloten vragen kan in sommige gevallen onvoldoende informatie opleveren (Harinck, 2009). Het betreft een semigestructureerd interview, dit betekent dat het onderwerp en een aantal hoofdvragen vastliggen (zie bijlage 5). De volgorde van de vragen kunnen tijdens het interview aangepast worden als dit het gesprek bevordert (Harinck, 2009). Dit type interview gebruik ik om zo het verloop van het gesprek te sturen en de betrouwbaarheid en geldigheid van de verkregen informatie te bewaken. De volgorde van de vragen kunnen tijdens het interview aangepast worden als dit het gesprek bevordert.

Ik zal het interview afnemen op de rebound of op de school van de geïnterviewde. In beide gevallen zal ik naar een plek zoeken waar ik zonder verstoringen het gesprek kan voeren. Ook zal ik het interview op camera vastleggen. Het voordeel hiervan is

³ Dit is een model waarbij alle kwalitatieve gegevens zonder ordening bij elkaar worden gezet. Aan de lezer wordt overgelaten om daar iets van te maken.

dat tijdens het interview niet op twee dingen gelet hoeft te worden: interviewen en noteren. Als interviewer wil je nogal eens verslappen in het noteren tijdens een interview. Op deze manier verhoog je de betrouwbaarheid van de resultaten (Harinck, 2009). Het interview zal ik grondig analyseren en verbatim uitwerken. Zo kan ik uiteindelijk bekijken welke informatie van belang is voor het beantwoorden van de deelvragen om uiteindelijk tot de beantwoording van de hoofdvraag te komen.

3.4 Onderzoeksmethode 3 – De literatuur

De derde onderzoeksmethode is literatuur. Ik zal verschillende theorieën bestuderen. De verdere uitwerking hiervan is te lezen in hoofdstuk 2.

3.5 Triangulatie

Om een goed antwoord te vinden op mijn hoofdvraag wil ik vanuit verschillende invalshoeken naar het onderzoek kijken. Het hoeft namelijk niet zo te zijn dat één theorie of standpunt de juiste is. In mijn onderzoek zal ik daarom gebruik maken van verschillende personen en informatiebronnen, nl. het interview, de enquêtes, de literatuur en het zorgcoördinatorenoverleg. Door deze verschillende bronnen te analyseren en daarna met elkaar te vergelijken hoop ik conclusies te kunnen trekken en dichter bij de beantwoording van mijn hoofdvraag te komen.

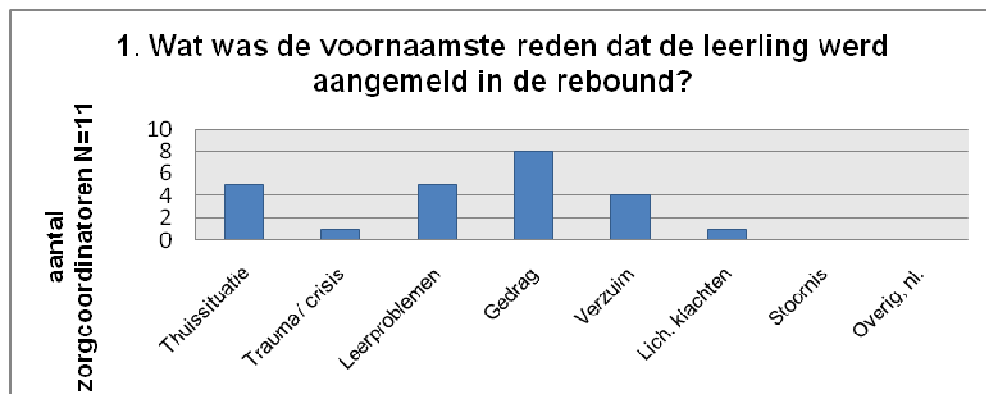
De tweede manier waarop er in dit onderzoek sprake is van triangulatie is wanneer ik zowel kwalitatieve als kwantitatieve gegevens naast elkaar gebruik (Harinck, 2009). Dit zie je terug in de enquête. Door open en gesloten vragen te verwerken belicht je verschillende kanten van het onderzoek.

4. Beschrijving en analyse van de onderzoeksresultaten

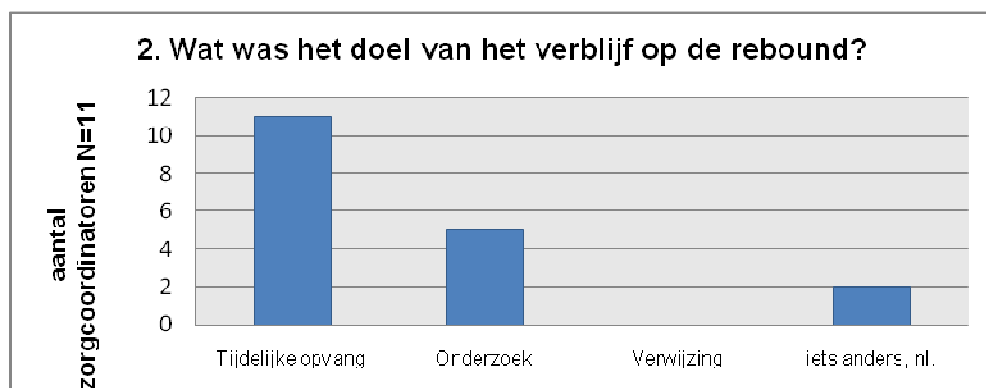
De respons op de enquête was na het versturen van een enkele vriendelijke reminder 100%. 2 Zorgcoördinatoren heb ik na persoonlijk contact bereid gevonden om ook deel te nemen aan mijn interview. Op basis van de 11 enquêtes, de gegevens uit de interviews en het zorgcoördinatorenoverleg ben ik de gegevens gaan analyseren en beschrijf ik de resultaten daarvan.

4.1 De Enquête:

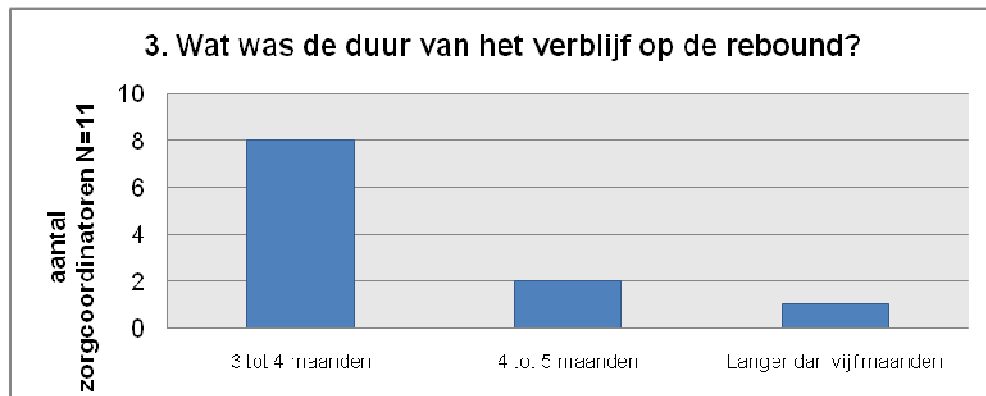
Situatie leerling

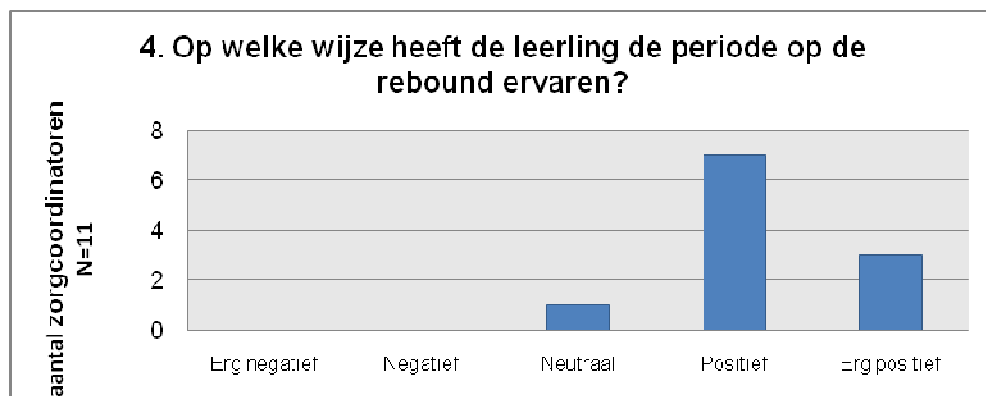
Uit deze tabel blijkt dat het merendeel van de problematiek ligt bij de gedragsproblemen. Opmerkelijk is dat stoornissen geen reden van plaatsing zijn.

Tijdelijke opvang, wat ook een doel van de rebound is, blijkt ook het doel van de school te zijn. Enkele scholen gebruiken de rebound voor onderzoek.

De duur van het verblijf op de rebound was in de meeste gevallen 3 tot 4 maanden, dit is ook de periode waar de rebound naar streeft.

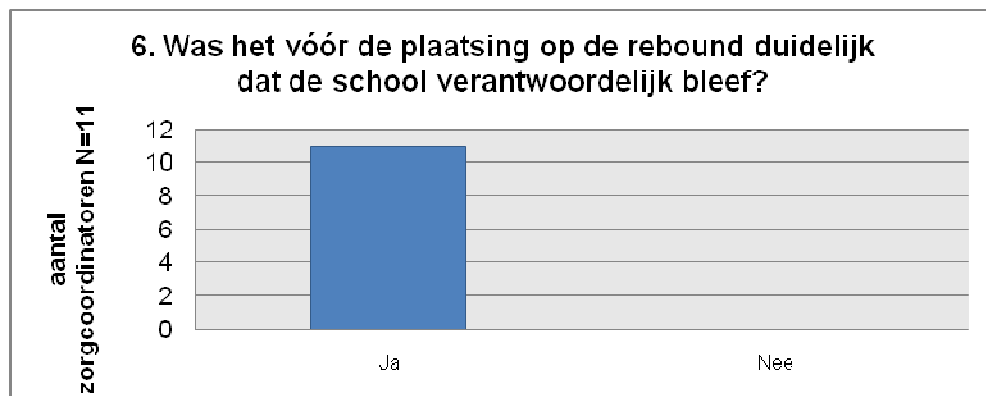

Het merendeel van de leerlingen heeft de rebound als positief ervaren. Opvallend is dat er geen leerlingen is geweest die de periode als (erg) negatief heeft ervaren.

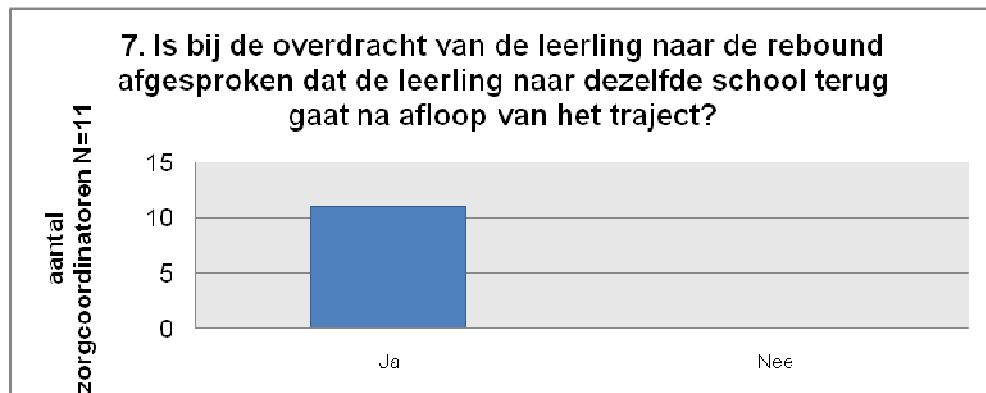

7 van de 11 leerlingen hebben geen wekelijks contact gehouden met de mentor, nadat hij / zij een nieuwe start heeft gemaakt.

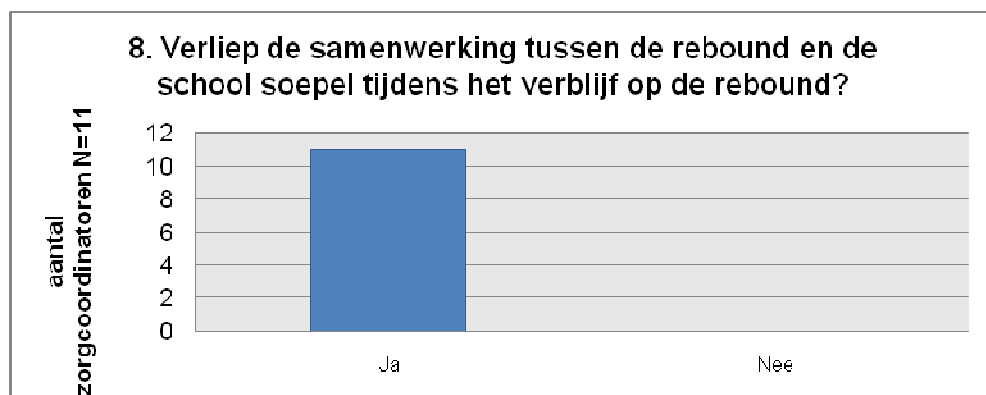
Samenwerking tussen de rebound en de school

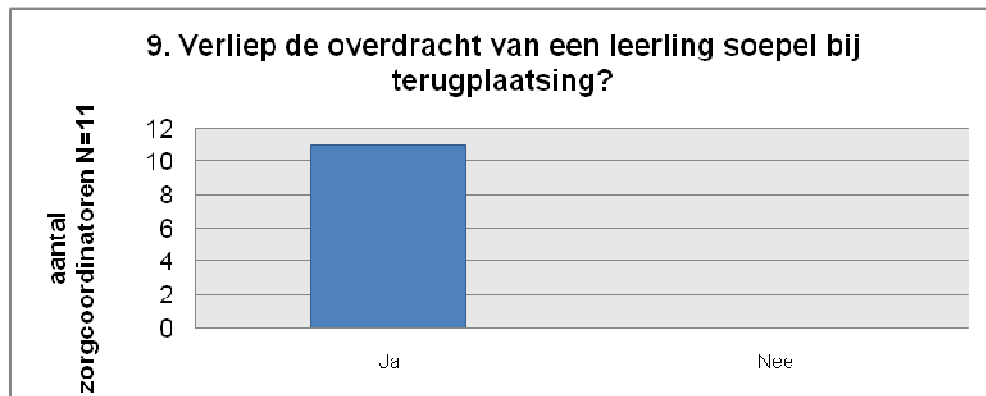

Voor alle zorgcoördinatoren was het voor de plaatsing al duidelijk dat de school verantwoordelijk bleef.

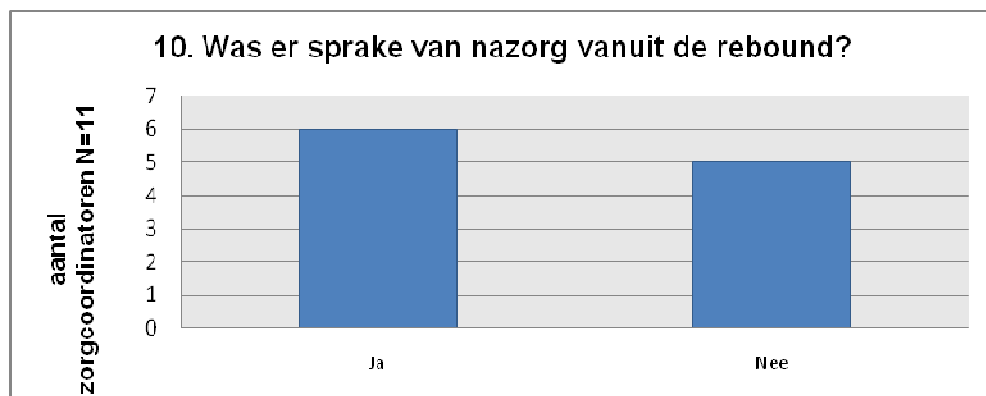

Alle zorgcoördinatoren geven aan dat bij de overdracht afgesproken is dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na afloop van het traject.

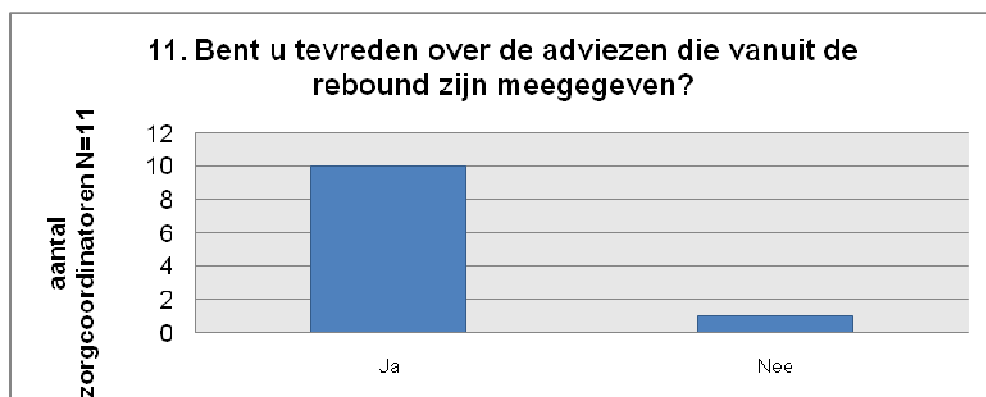

Zowel de samenwerking tijdens het verblijf, als de overdracht bij terugplaatsing verliepen volgens alle zorgcoördinatoren soepel.

Volgens 6 van de 11 zorgcoördinatoren was er sprake van nazorg vanuit de rebound. Opvallend is echter dat bij 5 leerlingen er geen nazorg is geboden.

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

10X Ja:

School heeft om een extra handelingsplan moeten vragen, kwam met de leerling mee.
Daardoor niemand op de hoogte.

Voorbeeldige terugplaatsing, prima werk beide partijen.

Handelingsgerichte adviezen, waarmee we uit de voeten konden.

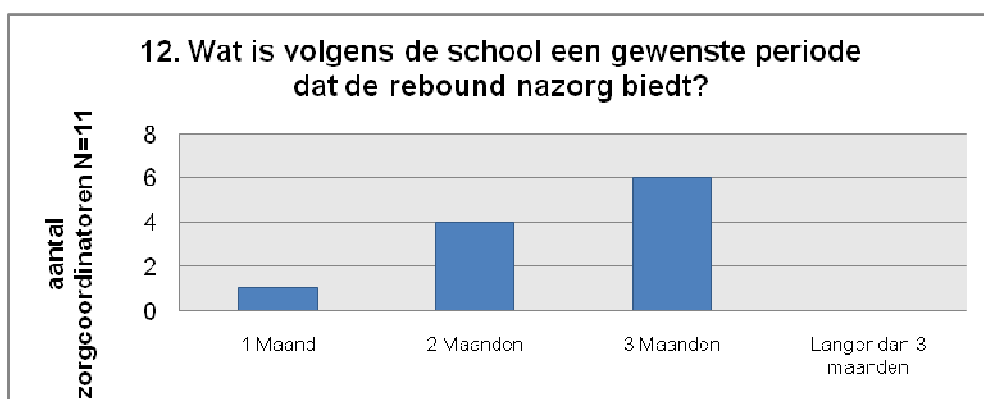
Er zijn niet bewust adviezen meegegeven.

Verder psychologisch onderzoek was nodig, ouders organiseren dit.

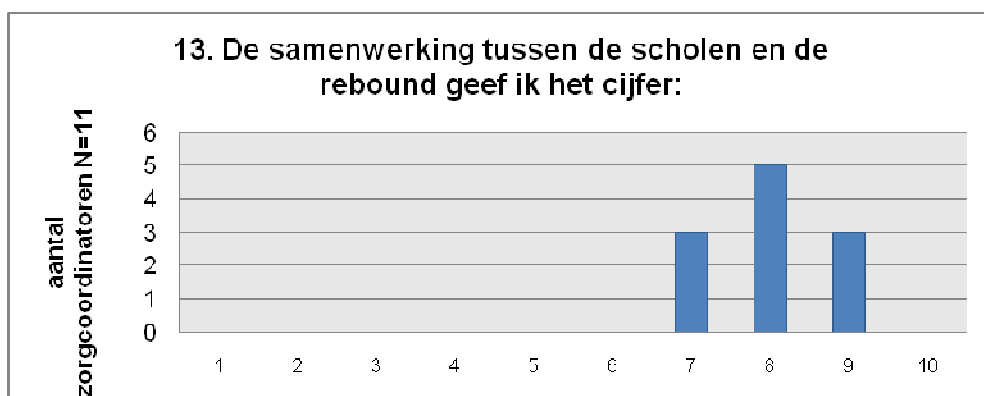
1X Nee:

Kwamen weinig vanuit de leerling.

Bijna alle zorgcoördinatoren waren tevreden met de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven. Uit de toelichting die de zorgcoördinatoren konden geven valt op dat de helft van de zorgcoördinatoren die “ja” hebben geantwoord toch niet geheel overtuigd waren.

De meeste zorgcoördinatoren geven aan dat 2 of 3 maanden de gewenste periode is dat de rebound nazorg biedt. Het is opvallend dat geen enkele zorgcoördinator kiest voor een gewenste nazorg periode van langer dan 3 maanden.

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Het is voldoende, maar wel eenzijdig. Het contact is laagdrempelig en direct. Goede contacten; goede bereikbaarheid via de mail; zeer goede begeleiding van de leerling; meedenken vooral in termen van kansen.

Goede intenties en bereikbaarheid.

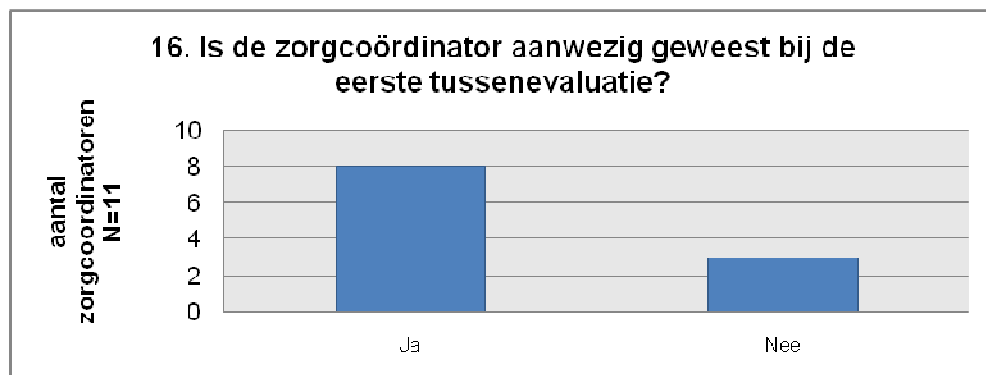
Vanaf intake duidelijk wat de verantwoordelijkheden van ieder zijn. Gemaakte afspraken werden wederzijds goed nagekomen. Goede communicatie via mail of tel. problemen worden zo voorkomen.

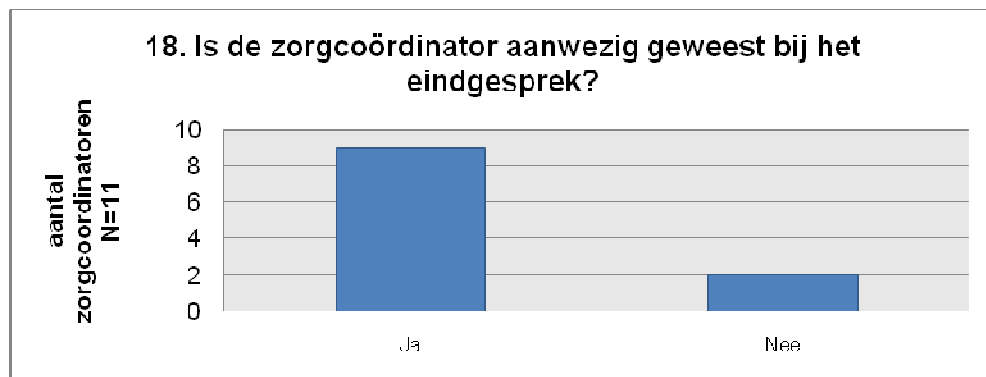
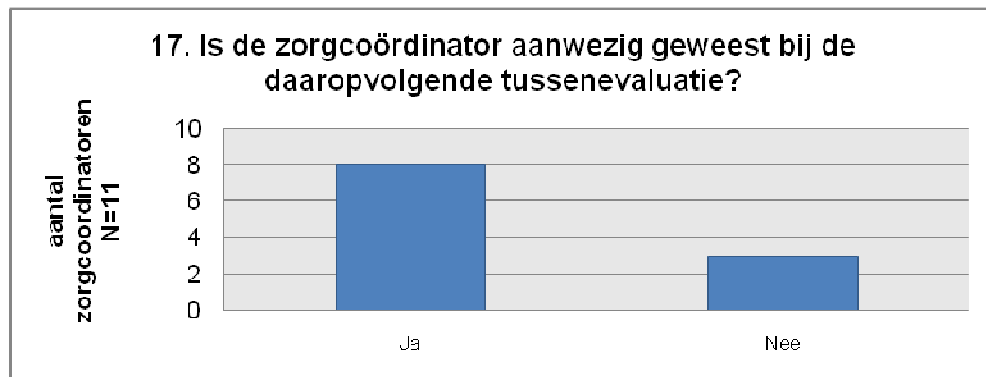
goede bereikbaarheid van docenten, duidelijke afspraken, verhelderende gesprekken naar ouders toe.

Alles kan altijd beter.

Bereikbaarheid, mogelijkheden tot overleg, samen de zorg dragen.

De zorgcoördinatoren geven de samenwerking met de rebound een gemiddeld cijfer van een 8. In de toelichting valt op dat de goede bereikbaarheid van docenten meerdere keren genoemd wordt.

Algemeen

Tijdens zowel het intakegesprek, de tussenevaluaties en het eindgesprek is in de meeste gevallen de zorgcoördinator aanwezig geweest.

19. Toelichting:

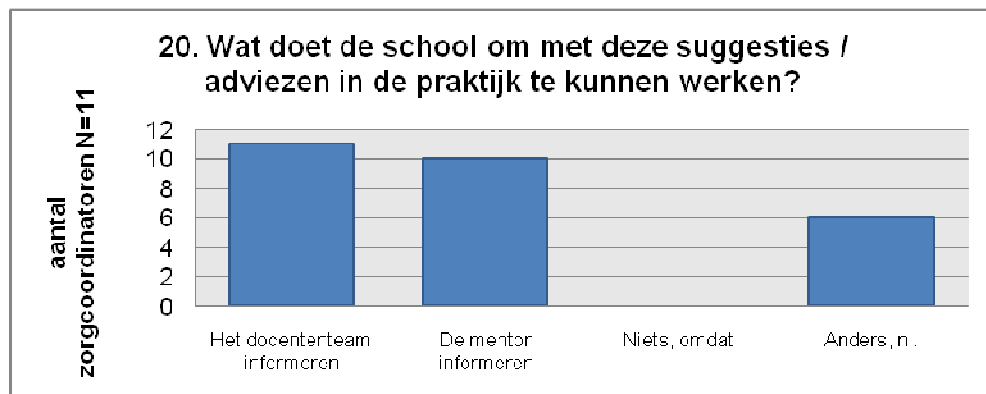
8X Ja:

Handelingsadviezen voor docenten. Geformuleerde tips en suggesties. Geleidelijke terugplaatsing, eerder genoemde handelingsgerichte adviezen, minder streng beleid betreffende verzuim. Goede onderlinge afspraken, klassenobservatie m.b.t. de houding van het kind. Zorgen voor een maatje voor de leerling, veiliger. Zorgbudget aanvragen voor wekelijkse begeleiding. Hierin kon besproken worden wat goed en minder goed ging. Met de kernteamleider en de rebound. Leerling moest examen doen en ging daarna van school. Structuur, waardering, creëren van een veilige omgeving, gevoelens bespreekbaar maken, nadruk op positieve aspecten, sociale contacten stimuleren en contact persoon aanwijzen.

3X Nee:

Dat kwam later in het handelingsplan.
Niet concreet.

Tijdens het eindgesprek zijn er in de meeste gevallen adviezen voor begeleiding geformuleerd om de leerling zo een goede herstart te laten maken. Opvallend is wat te lezen is in de toelichting. De zorgcoördinatoren die “ja” antwoorden beschrijven allemaal verschillende suggesties / adviezen. De zorgcoördinatoren die “nee” hebben geantwoord geven aan dat de adviezen niet concreet genoeg waren.

20. Toelichting:

6X Anders, nl.:

Evalueren.

Inbreng orthopedagoge en mentor van de reboundvoorziening.

Docent praktijkvak informeren over ontstaan hiaat en op welke manier hiaat weggewerkt kan worden.

Overleg met ouders.

Zorgbudget aanvragen en handelingsadviezen bespreken met leerling.

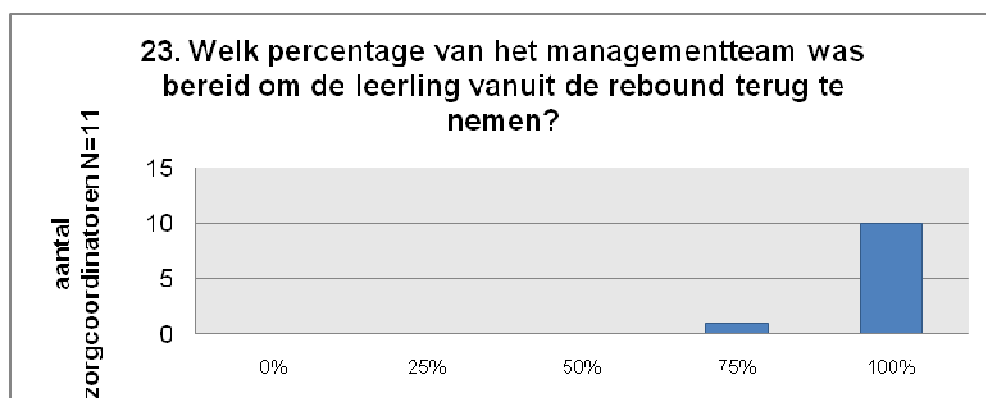
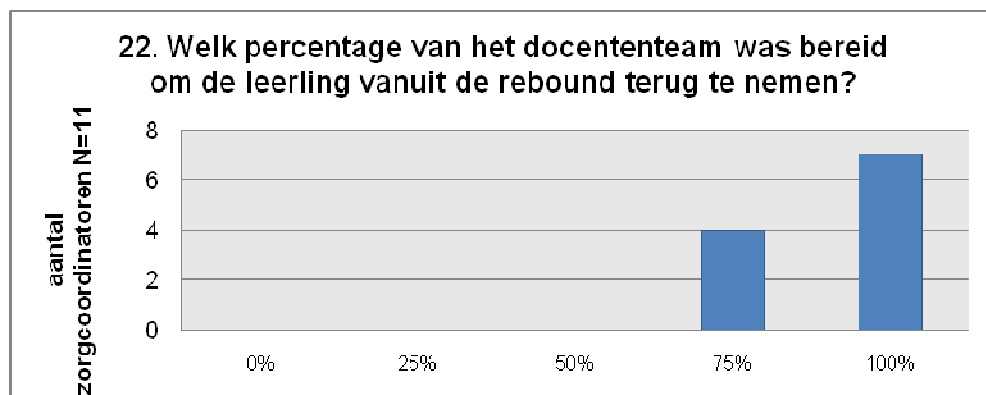
Bespreken in het kernteam.

Alle zorgcoördinatoren informeren het docententeam over de suggesties en adviezen die vanuit de rebound gegeven worden. Opvallend is echter dat er één school is waar de mentor niet op de hoogte wordt gebracht van de handelingsadviezen.

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Zoco heeft het in het team besproken. Geleidelijke terugkeer van 2 naar 5 dagen per week. Vooraf was het team en iedereen ingelicht. Het was een optie om gebruik te maken van de expertise van het SWV VO. Helaas was dit niet in te plannen. Dit zou optimaal zijn geweest. Docententeam geïnformeerd over terugkeer, plan van aanpak gemaakt en in team besproken. Verantwoordelijkheid begeleiding in eerste maanden vastgelegd. De klas informeren, overleg met de mentor over de wekelijkse begeleiding. Mentor heeft met de leerlingen gesproken, situatie uitgelegd en vertelt wat ze van de klas verwachtte. Planning gemaakt van gesprekken en duidelijke afspraken met leerling en ouders. Informatie docententeam met een positieve insteek en een gesprek met betreffende leerling. Klas ingelicht en gesprek in kernteam. Besproken en intern zorgteam en mentor, in het kernteam besproken, klas goed geïnformeerd.

De belangrijkste acties die de school onderneemt om zich voor te bereiden op de terugkeer van een leerling zijn het team informeren en de klas informeren.

Het docententeam van 4 van de 11 scholen is niet volledig bereid om een leerling vanuit de rebound terug te nemen. Dit is in mindere mate aanwezig bij het managementteam, waarbij de zorgcoördinator van 1 school aangeeft dat het managementteam niet volledig bereid is de leerling terug te nemen.

24. Overig, nl.:

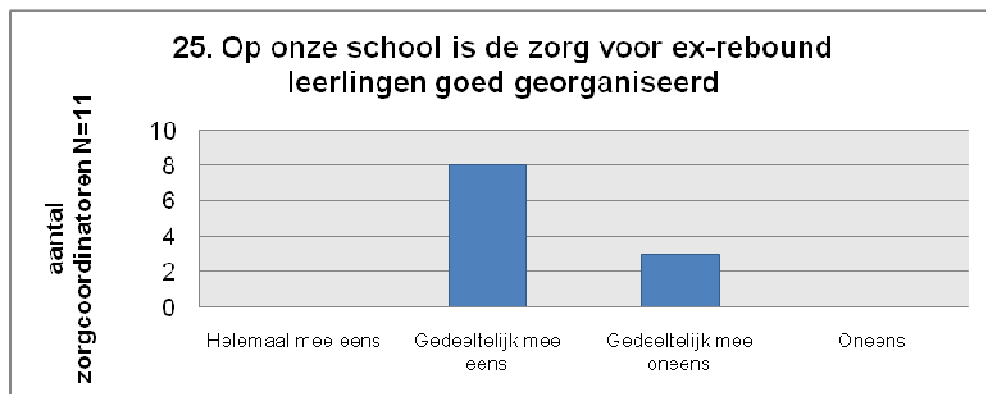
Vreemde vraag, een school is toch verplicht de leerling terug te nemen?!

Lastig te zeggen, in het algemeen zijn al de bovengenoemde punten van toepassing, want alle factoren zijn van belang.

Als blijkt uit onderzoek dat het voor een leerling niet mogelijk is om onderwijs te volgen bij ons op regulier onderwijs.

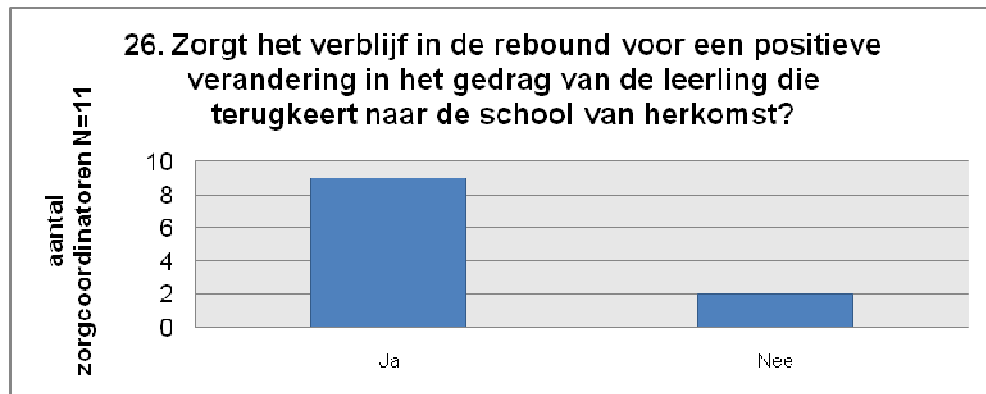
Indien er sprake blijft van handelingsverlegenheid binnen de school.

Wanneer er onvoldoende gedragsverandering plaats vindt of de leerling is niet gemotiveerd, zijn dit redenen voor school om een leerling niet terug te nemen vanuit de rebound. Bij de overige redenen is genoemd dat het een vreemde vraag is, de school verplicht is om een leerling terug te nemen. Scholen zijn inderdaad verplicht een leerling terug te nemen, desondanks geven ze bij deze vraag aan dat er toch redenen zijn om een leerling niet terug te kunnen of willen nemen.

Uit deze tabel blijkt dat het merendeel het gedeeltelijk eens is met de stelling dat de zorg voor ex-rebound leerlingen goed is georganiseerd. De overige zorgcoördinatoren vulden in dat zij het gedeeltelijk oneens zijn met deze stelling. Opmerkelijk is dat geen van de ondervraagden vindt dat de zorg helemaal goed is georganiseerd.

Effect

26. Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Meer motivatie, wel tijdelijk gebleken. Gemotiveerder.

Meer zelfvertrouwen vanuit de leerling door positieve schoolervaring. Meer openstaan voor feedback van mentor of begeleider.

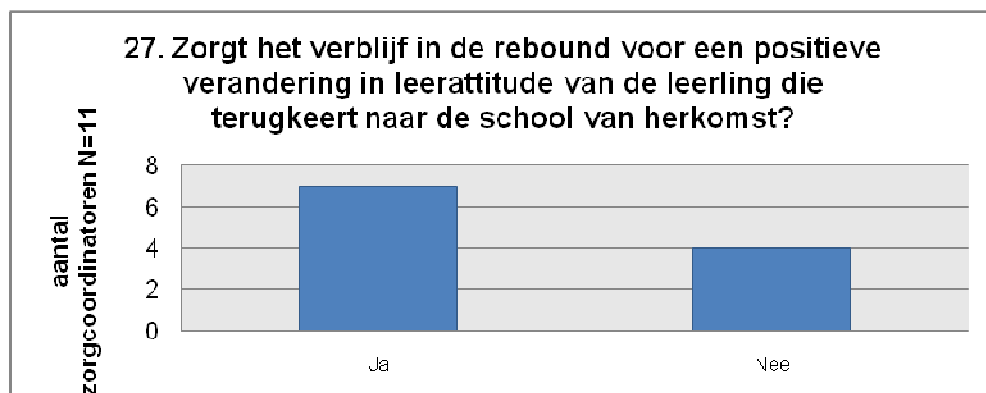
Hij geeft dit zelf aan. Zijn verhaal / onkunde wordt bevestigd. Meer vertrouwen in docententeam en zichzelf.

Leerling is beter aanspreekbaar, doet nu iets met de aanwijzingen van de docenten.

In het begin iets meer openheid, maar viel al gauw terug in hetzelfde gedrag.

Is teruggefallen in het oude gedrag, opnieuw aangemeld bij de rebound, doorverwezen naar het MBO.

Ja, maar helaas van tijdelijke aard. Daarna is de leerling van school veranderd. is achteraf heel boos en ontevreden, depressief. Leerling zit nu niet meer op school. leerling verviel enigszins in oude gedrag. Ouders hebben GGZ ingeschakeld.

27. Zo ja, waar kunt u dit aan zien?

Vervalt in hetzelfde gedrag. Kan niet plannen, komt niet alle afspraken na.

blijft koppig en niet open voor kritiek.

meer zelfvertrouwen van de leerling door positieve schoolervaring. Deze verandering is niet blijvend.

betere cijfers, kans op een diploma is gestegen.

zelfstandigheid, verantwoordelijkheid voor schoolwerk is toegenomen.

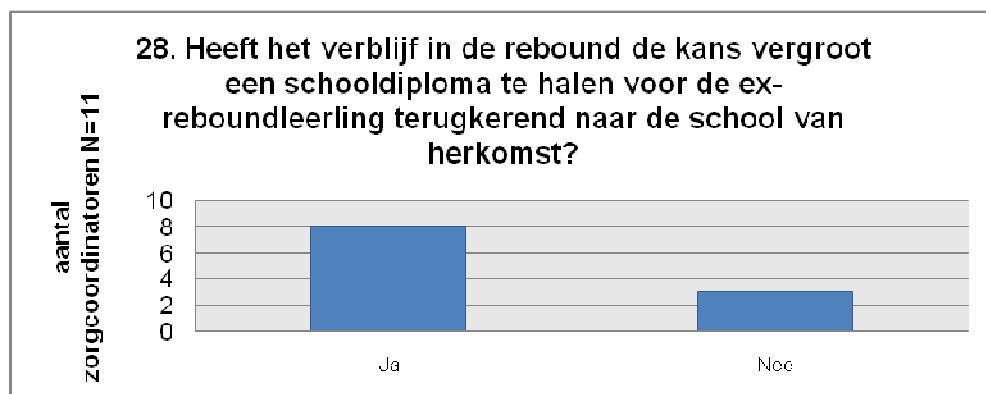
meer van goede wil, minder vluchtgedrag aanvankelijk.

met leerattitude waren geen problemen, het zat meer vast op gedrag.

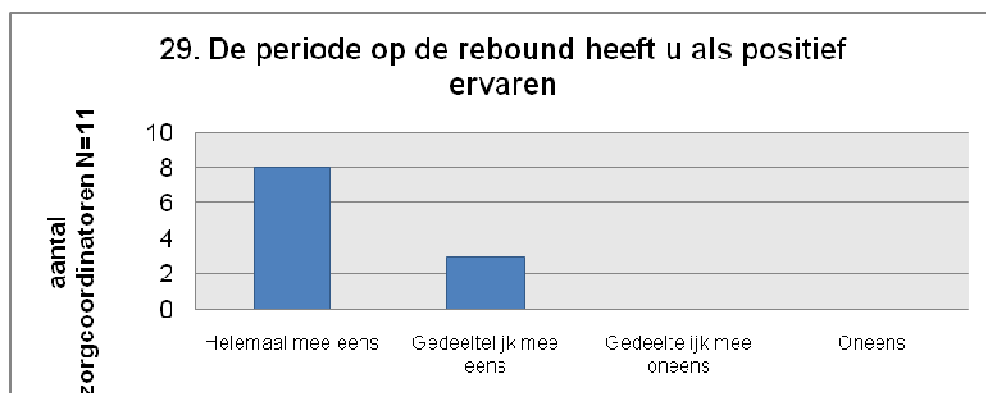
ja, maar helaas van tijdelijke aard.

de leerling viel enigszins terug in het oude gedrag. Ouders hebben GGZ ingeschakeld.

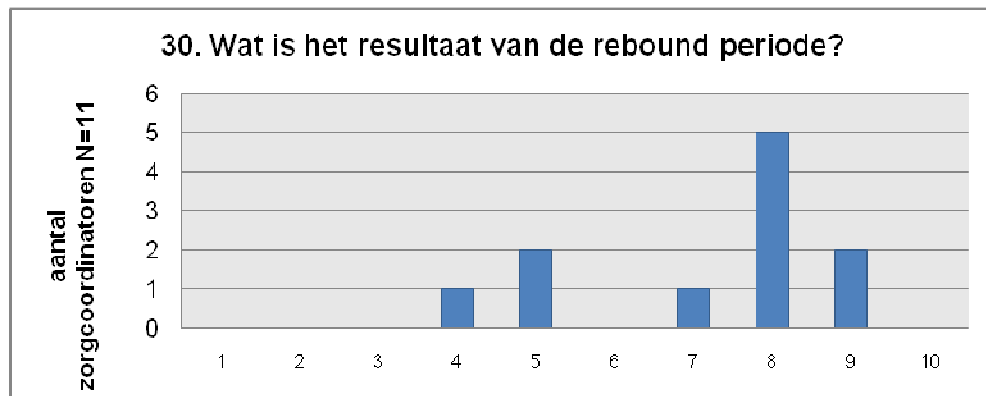
In deze tabellen lees ik af dat het verblijf in de rebound in de meeste gevallen voor een positieve verandering bij de leerling zorgt, zowel op het gebied van gedrag als op leerattitude, wanneer hij / zij terugkeert naar de school van herkomst. Het is wel zeer opvallend dat in de meeste gevallen de verandering maar van tijdelijke aard was. De leerlingen vallen terug in het oude negatieve gedrag.

In de meeste gevallen heeft de periode in de rebound de kans vergroot om een schooldiploma te behalen.

De zorgcoördinatoren waren het er allemaal geheel of gedeeltelijk mee eens dat de periode op de rebound als positief ervaren is. Opmerkelijk is dat geen van hen het met deze stelling (gedeeltelijk) oneens was.

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven?

School heeft een andere kant van de leerling gezien, dus daar kan hij op aangesproken worden.

De goede start die de leerling maakte.

De gedragsverandering is maar tijdelijk.

Ouders hebben niet altijd vertrouwen in hun kind en de school (hun eigen onmacht verbloemen).

Leerling gaat niet meer met tegenzin naar school, aanspreekbaarheid thuis en op school verbeterd, verzuim nihil.

Zijn herstart was oké, maar van tijdelijke aard.

De leerling heeft het diploma gehaald, met vereerde kracht.

Eerste instantie een 8, nu zwakt het helaas wat af.

De zorgcoördinatoren geven in de meeste gevallen het cijfer 8 voor het resultaat van de rebound periode. Als gemiddeld cijfer geven de zorgcoördinatoren een 7,2.

Opvallend is dat er toch ook onvoldoendes worden gegeven.

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Hulp gericht op schoolse situaties. Opvang is schools, op tijd komen wordt strikt gehanteerd.

Geleidelijk terugplaatsing, intensieve begeleiding van de leerling op school van terugplaatsing (van wekelijks naar dagelijks). Indien niet beschikbaar IQ test afnemen.

Draagvlak bij directie en team en de insteek dat een leerling een kans moet krijgen mits rebound aangeeft dat regulier VO mogelijk moet zijn.

komen tot de kern van het probleem, het vertrouwen in zichzelf en de onderwijsinstantie herwinnen. Met een schone lei kunnen beginnen.

Leerling moet goed in zijn vel zitten. Thuisituatie moet duidelijk verbeterd zijn.

Gedrag moet reguleerbaar zijn. Motivatie voor school moet voldoende zijn. Goede afspraken met ouders, leerling, mentor school en rebound.

Soms gefaseerde terugkeer naar school. Handelingsadviezen, misschien gepresenteerd aan het docententeam. Observatie in de les door mentor rebound.

Goed overleg met duidelijke handelingsplannen en vertrouwen dat de terugplaatsing succesvol zou verlopen. Duidelijke afspraken naar het docententeam. Aanvulling zorgbudget zodat hulp gewaarborgd blijft.

Gedrag moet veranderd zijn. Leerhouding en motivatie moeten aanwezig zijn. Is dit er niet dan is terugplaatsen zinloos.

Gedragsverandering en handelingsadviezen.

Goed overleg, afstemming en korte lijnen tussen rebound en school.

Een gemotiveerde leerling die beter in zijn vel zit.

Er worden veel verschillende factoren benoemd die voor een succesvolle terugplaatsing kunnen zorgen. Wat opvalt is dat opmerkingen in het kader van motivatie en de leerling moet goed in zijn vel zitten zeer vaak naar voren komen.

33. Overige opmerkingen en tips:

Leerling maakt zelf zijn handelingsplan, staat daar dan zelf achter. Brengt dit zelf naar de docenten en bespreekt dit. Onderbouwd zijn nieuwe ik. De overstap is te groot, misschien een tussengroep. Nazorg voor de klas waarin hij komt (zij verwachten oud gedrag).

KB was een perfecte leerling voor de rebound. Alleen zijn schoolprestaties algemeen lieten soms te wensen over. Mentor was niet op de hoogte van het vak technologie. Ik ervaar de samenwerking al heel positief. Drempel kan toch voor enkele ouders / leerlingen te hoog zijn i.v.m. reizen naar Nijmegen. Kosten komen voor ouders. Hierdoor veel weerstand bij ouders voor plaatsing.

De nazorg is afhankelijk van de problematiek en van het moment in het jaar dat de plaatsing gebeurt.

4.2 Het interview:

Wanneer spreekt u van een succesvolle terugplaatsing van een leerling vanuit de reboundvoorziening naar uw school?

De problematiek van de leerlingen hoeft bij terugplaatsing niet opgelost te zijn, maar de leerling moet wel verbetering laten zien. Daarnaast meldt de school een leerling aan met een speciale hulpvraag, dan is het zeer prettig wanneer een leerling terugkomt met een concreet antwoord. De leerling moet nog niet uitgespuugd zijn door het docententeam, op die manier hoeft je het docententeam ook niet te overtuigen bij zijn terugkomst. Er moet een stukje nazorg zijn, een lijntje tussen school en de rebound. Het is soms prettig, afhankelijk van de leerling, om de terugplaatsing gefaseerd te laten gebeuren.

In de interviews komt duidelijk naar voren dat de scholen een concreet antwoord verwachten op hun hulpvraag en een beroep doen op de expertise van de reboundvoorziening.

Wat zijn volgens u de aspecten voor een goede samenwerking, als u kijkt naar de terugplaatsing van een leerling, vanuit de rebound?

We moeten elkaar goed op de hoogte houden. Dit gebeurt op dit moment prima per mail. Ik mis wel eens informatie tussendoor over bijvoorbeeld de thuissituatie of de acties van de orthopedagoog. Het is prettig om te horen wat er gebeurt. Deze contactmomenten hoeven niet vaak te zijn, maar wel duidelijk. Er zal meer samengewerkt moeten worden. De rol van de mentor van school is hierbij belangrijk. Hij moet meer betrokken worden in het proces.

Er wordt aangegeven dat het contact goed verloopt. Naar voren komt wel dat naast de geplande gesprekken de toeleverende school ook graag op de hoogte wil blijven van veranderingen die tussendoor plaatsvinden. Een ander opmerkelijk punt is dat de geïnterviewde aangeven dat de mentor meer betrokken zou moeten worden in het proces, iets wat op dit moment nog onvoldoende gebeurt.

Op welke wijze bereidt u en de school zich voor op de terugkeer van een leerling vanuit de rebound?

Na het eindgesprek wordt het eindverslag meegenomen naar de kernteams en naar alle docenten die lesgeven aan de leerling. De zorgcoördinator probeert het verslag met het team te bespreken, maar dit lukt niet altijd in verband met tijdgebrek. Daarnaast bereidt de mentor de klas voor op de terugkomst van de leerling. De afdelingsleider wordt geïnformeerd en op de hoogte gebracht van de handelingsadviezen vanuit de rebound. De afdelingsleider vertaalt deze in een half A4-tje. Deze samenvatting wordt naar alle vakdocenten gestuurd en komt terug als vergaderpunt. Bij de vakdocent waar sprake was van een hiaat is persoonlijk overleg geweest.

Beide zorgcoördinatoren vinden dat er niet veel of niet genoeg gedaan wordt om de school voor te bereiden op de terugkeer van een leerling.

In hoeverre moet volgens u de rebound betrokken blijven en nazorg bieden bij de schoolloopbaan van de leerling?

Het zou mooi zijn als er een toelichting zou komen van iemand vanuit de rebound. Daarnaast moet je natuurlijk wel kunnen terugvallen op iemand van de rebound als het mis gaat. Een gesprek na twee maanden laat zien dat je interesse toont. Een nazorgperiode van twee à drie maanden is voldoende. Een idee zou kunnen zijn dat de leerling samen met de mentor van de rebound zijn nieuwe ik presenteert en zo de docenten overtuigt.

De geïnterviewde zorgcoördinatoren stellen een bezoek na een bepaalde periode erg op prijs.

Wat ervaart u als waardevol bij een verblijf en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound?

Het verblijf ervaart de leerling als erg waardevol, ze zijn het niet na een maand al vergeten. Ook de expertise op de rebound is waardevol. Er wordt op een andere manier naar leerlingen gekeken, er is tijd en rust voor ze. Bij de terugplaatsing zou het zeer prettig zijn als de leerling terug komt met een antwoord. Een concreet handelingsplan waarmee je ook echt aan de slag kan. Het zou mooi zijn als daar een toelichting bij zou komen van iemand vanuit de rebound. De suggesties/handelingsadviezen moeten passen bij de manier van werken van de school en moeten haalbaar zijn. Tot slot moet de leerling en de ouders/verzorgers er echt voor willen gaan en dit ook uitstralen. Als een leerling twijfelend teruggaat, gaat het altijd mis.

Zowel het verblijf als de expertise wordt als waardevol ervaren. Ook de rust voor de leerling komt duidelijk naar voren.

Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

De leerling moet beter in zijn vel zitten en met enige zin naar school gaan. De mentor van de school zal meer op de hoogte moeten worden gehouden, zo is er meer betrokkenheid. De leerling presenteert het concrete plan aan het docententeam samen met de mentor van de rebound. Het zou mooi zijn wanneer de mentor vanuit de rebound een toelichting komt geven over wat er tijdens de reboundperiode gedaan en bereikt is en welke problemen er nog zijn en hoe je daar mee overweg zou kunnen. De klas moet voorbereid worden op de terugkeer van een leerling. Het is prettig dat de mentor in ieder geval nog 1 keer terugkomt. Je moet niet meer eisen van die leerling dan van de andere leerlingen. Tot slot moet de leerling zelf terug willen keren, wanneer de motivatie ontbreekt, gaat het altijd mis!

Beide zorgcoördinatoren geven meerdere overeenkomsten aan. Zo noemen zij beide dat ze een concreet handelingsplan erg waardevol zouden vinden. Dit plan zou gepresenteerd kunnen worden. Daarnaast wordt een bezoek na terugplaatsing ook bij beide interviews genoemd als factor voor succes. Uiteindelijk zijn beide zorgcoördinatoren ervan overtuigd dat een terugplaatsing niet zal slagen wanneer de leerling niet of onvoldoende gemotiveerd is.

5. Conclusies onderzoek

Na een beschrijving en analyse te hebben gegeven van de onderzoeksresultaten, geef ik de antwoorden op mijn deelvragen om zo uiteindelijk te komen tot de beantwoording van mijn hoofdvraag. Dit doe ik op basis van literatuuronderzoek, de gegevens uit de enquête, het interview en het zorgcoördinatoren overleg.

5.1 Wat zijn de aspecten voor een goede samenwerking tussen de rebound en de school en wat zijn jullie ervaringen hiermee?

De enquête laat zien dat alle elf deelnemende zorgcoördinatoren de samenwerking tussen de rebound en de school, tijdens het verblijf op de rebound, als soepel ervaren evenals de overdracht bij terugplaatsing. Drie maanden is de gewenste periode om nazorg te bieden. De samenwerking tussen de scholen en de rebound verloopt goed en de periode op de rebound wordt door de zorgcoördinatoren als positief ervaren. Uit het interview blijkt dat de school een concreet antwoord op de hulpvraag verwacht. Het advies vanuit de rebound moet aansluiten bij de manier van werken van school. Een aspect voor een goede samenwerking is dat de zorgcoördinator met de mentor van de rebound om de tafel gaat zitten om te bespreken of het handelingsplan ook haalbaar is voor de school.

Elkaar op de hoogte houden is belangrijk. De contactmomenten hoeven niet vaak te zijn maar wel duidelijk.

Docenten hebben een aantal communicatieve- en samenwerkingsvaardigheden nodig, ook wel set of skills genoemd (Foley & Pang, 2006). De samenwerking tussen de reboundvoorzieningen en de toeleverende scholen verloopt moeizaam (De inspectie van onderwijs, 2009). Samenwerking wordt omschreven als goede werkrelatie tussen de reboundvoorziening en de aanmeldende school. Een goede werkrelatie, het nakomen van duidelijke afspraken door alle partijen en de contacten rondom het onderwijs van de leerling tijdens het verblijf in de rebound zijn noodzakelijke voorwaarden voor een succesvolle terugplaatsing (Messing en collega's, 2006).

De gegevens uit de enquête staan haaks op de theorie van de inspectie van onderwijs. De zorgcoördinatoren ervaren de samenwerking tijdens het verblijf en de

overdracht bij terugplaatsing als soepel. Het resultaat van een reboundtraject is dus gedeeltelijk afhankelijk van hoe de school aan deze verantwoordelijkheid voldoet en of het een factor tot succes is. Een aanbeveling voor de rebound is dat ze in de toekomst het contact breder maken en er voor zorgen dat het niet te eenzijdig is. Dit kan door de mentor te betrekken bij het proces. Een tweede aspect op het gebied van samenwerking en communicatie is elkaar tijdens het gehele verblijf op de hoogte houden en niet alleen tijdens geplande gesprekken, te denken aan uitslagen van onderzoeken, telefoontjes met instanties. Zo volgt de school meer het proces en blijven zij zich meer verantwoordelijk voelen voor de leerling. Ook dit is een factor voor succes.

Gezien bovenstaande gegevens concludeer ik dat een concreet antwoord op de hulpvraag, een goede samenwerking en een goede communicatie aspecten zijn voor een goede samenwerking tussen de rebound en de school.

5.2 Wat ervaart de aanmeldende school als waardevol bij een verblijf en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound?

De enquête laat zien dat de zorgcoördinatoren duidelijk voor ogen hebben wat het doel van het verblijf op de rebound is. In alle gevallen benoemen zij hier de tijdelijke opvang. Daarnaast kan het zijn dat er nog een tweede reden is om een leerling aan te melden. Ook zijn de zorgcoördinatoren tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven. In veel gevallen worden er vanuit de rebound suggesties voor begeleiding geformuleerd. De zorgcoördinatoren zien na het verblijf in de rebound een positieve verandering in het gedrag van de leerling. De positieve gedragsverandering is in veel gevallen van tijdelijke aard. Ook is na een verblijf op de rebound in de meeste gevallen een positieve verandering in leerattitude te zien. Ook hier is de positieve verandering vaak niet blijvend. Het merendeel van de deelnemende zorgcoördinatoren verwachten dat het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-rebound leerling. Het resultaat van de reboundperiode krijgt een gemiddeld cijfer van een 7,2. Uit het interview komt naar voren dat de leerling het verblijf als erg waardevol ervaart. Het blijkt moeilijk om nieuw gedrag vol te houden. De expertise op de rebound is waardevol. Er wordt op een andere manier, positief, naar leerlingen gekeken, er is tijd en rust voor ze. Als belangrijk wordt aangegeven dat de rebound en de school elkaar goed op de hoogte

moeten houden van de vorderingen en veranderingen. Bij de terugplaatsing zal de leerling terug moeten komen met een antwoord op de hulpvraag en een concreet handelingsplan. Waardevol zou zijn wanneer het handelingsplan toegelicht wordt door de mentor van de rebound en eventueel de leerling zelf. Na de terugplaatsing ervaren de scholen het als prettig wanneer zij nazorg krijgen. Het wordt ook als waardevol gezien wanneer de leerling en de ouders en de school er echt voor willen gaan en dit ook uitstralen.

De school wordt tijdelijk ontlast en de leerling kan tot rust komen op een aparte onderwijsplek (Kauffman, Bantz en McCullough, 2002). Deze theorie wordt onderschreven in het interview waarin de zorgcoördinatoren vermelden dat de rust voor de leerling als erg waardevol is ervaren. Gezien bovenstaande gegevens concludeer ik dat wanneer de leerling even uit de klas wordt gehaald en een rustige, positieve tijdelijke opvang geboden wordt, hij/zij na kan denken over zijn/haar gedrag en handelen. Na dit verblijf kan de leerling een nieuwe bewuste herstart maken. Het geleerde van de rebound wordt meegenomen naar de oude school. Hierdoor is dit punt zeker een factor voor succes.

De hoofddoelstelling van het verblijf op de rebound moet duidelijk zijn. Het bieden van een tijdelijke opvang met het oog op de terugkeer naar de eigen school. Het moet duidelijk zijn dat de leerling gedurende de plaatsing op de rebound blijft ingeschreven op de eigen school (van der Steenhoven en van Veen, 2009). Alle zorgcoördinatoren weten dat de reboundvoorziening bedoeld is voor een tijdelijke opvang (enquête tabel 2). In het zorgcoördinatorenoverleg kwam naar voren dat dit niet altijd zo ervaren wordt. Hier is dus geen eenduidig beeld van. Een aanbeveling is dat tijdens ieder intakegesprek duidelijke afspraken op papier moeten worden gezet over deze hoofddoelstelling.

De tweede doelstelling is het doel van het verblijf op de rebound. Dit kan zijn het bieden van veiligheid, het zoeken naar een passende vervolgbestemming, observatiemogelijkheden en het voorzien in crisisopvang (ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap, 2004). Deze theorie komt geheel overeen met wat alle zorgcoördinatoren hierover zeggen in de enquête in tabel 2. Hieruit kan ik concluderen dat voor zorgcoördinatoren duidelijk is welke leerlingen op de rebound

geplaatst kunnen worden. De redenen om een leerling te plaatsen op de rebound zijn helder en kunnen geen belemmering zijn voor succes.

Mentoren en leerlingbegeleiders hebben onvoldoende antwoord op de omvang en complexiteit van de problemen van leerlingen (van Veen, in Doorduijn et al, 2002). De school verwacht een duidelijk antwoord op de hulpvraag na het verblijf op de rebound waar ze direct mee aan de slag kunnen. De zorgcoördinatoren zijn tevreden met de adviezen die zij vanuit de rebound meekrijgen (enquête, tabel 11).

Een aanbeveling is dat er vanuit de rebound te allen tijde concrete handelingssuggesties worden geformuleerd die bij de school, de leerling en hun manier van werken past. Wanneer dit bij iedere leerling gerealiseerd wordt is dit een factor voor succes.

Het programma van de alternatieve scholen type 2 heeft geen effect en het programma van type 3⁴ heeft vaak slechts kortstondig effect. Wanneer de leerlingen terugkeren naar de reguliere school, komt het gebrek aan motivatie of het oude agressieve gedrag terug. (Raywid, 1994). Het wegsturen van school van leerlingen met gedragsproblemen voor een korte termijn is slechts een tijdelijke oplossing (Aeby en collega's, 1999). Deze theorieën worden meerdere keren onderschreven in de enquêtes tabel 26,27. Een aanbeveling is dat er in de toekomst verder onderzocht zou kunnen worden wat de exacte oorzaken zijn voor deze tijdelijke gedrags-, leerverandering, om hier beter op in te kunnen spelen.

Gezien bovenstaande gegevens concludeer ik dat de scholen meerdere punten als waardevol ervaren. Hierbij wordt genoemd de expertise van de rebound, de positieve benadering, de goede communicatie en een concreet handelingsplan.

Het zou erg waardevol zijn wanneer het handelingsplan toegelicht zou worden aan het team door de mentor vanuit de rebound. Dit gebeurt op dit moment nog niet.

⁴ Type 2 zijn de Last-Chance Schools; deze scholen zijn ontworpen om leerlingen een laatste kans te bieden en die in het reguliere onderwijs vaak de les verstoorden. In dit programma wordt gewerkt aan gedragsverandering. In de last chance school kunnen leerlingen verplicht worden het onderwijswerk te maken wat ze op de reguliere school ook zouden moeten doen. Type 3 zijn de Remedial Schools; deze school focust zich op de behoeften van leerlingen op zowel sociaal als emotioneel gebied zo nodig met behulp van therapeutische interventies. De remedial schools gaan er van uit dat leerlingen na het afronden van hun programma teruggaan naar het regulier onderwijs en hun schoolloopbaan voortzetten.

Vanzelfsprekend kan dit alleen maar succes hebben wanneer de leerling, de ouders en de school er echt voor willen gaan.

5.3 Wat zijn de voorbereidingen van de aanmeldende school om een leerling vanuit de rebound terug te laten keren?

Uit de enquête blijkt dat het merendeel van de teruggeplaatste leerlingen sinds de nieuwe start niet wekelijks contact heeft gehouden met de mentor van school. Elke school informeert het docententeam over de terugkomst van een leerling. Daarnaast wordt op bijna alle scholen de mentor nog eens extra geïnformeerd over de terugkomst. Er is geen eenduidige voorbereiding op de opvang van de terugkerende leerling op de verschillende scholen (tabel 21 hoofdstuk 4). Uit het interview komt naar voren dat het eindverslag van de rebound wordt meegenomen naar de kernteams en naar alle docenten die lesgeven aan de leerling. De zorgcoördinator of de leerjaarcoördinator bespreekt het verslag met het team. Daarnaast bereidt de mentor de klas voor op de terugkomst van de leerling.

In een andere situatie wordt de afdelingsleider op de hoogte gebracht van de handelingsadviezen vanuit de rebound. De afdelingsleider vertaalt deze in een samenvatting en wordt naar alle vakdocenten gestuurd en komt terug als vergaderpunt.

Gezien bovenstaande gegevens concludeer ik dat de aanmeldende scholen zeer verschillend te werk gaan om zich voor te bereiden op de terugkeer van een leerling. Een aanbeveling is dat er een protocol komt waarin staat hoe de school zich voor moet bereiden op de terugkeer van een leerling. Op deze manier is zeker dat aan alle aandachtspunten is gedacht en is de kans op een goede herstart groter.

5.4 Wat zijn volgens de aanmeldende school de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Uit de enquête komt een verandering in motivatie, gedrag en leerhouding evenals het belang van nazorg meerdere keren naar voren. Het interview laat zien dat niet alleen de zorgcoördinator, maar ook de mentor van de school op de hoogte moet worden gehouden tijdens het verblijf op de rebound. Dit vergroot de betrokkenheid bij het proces. De zorgcoördinator verwacht een concreet antwoord op de vraag van aanmelding met daarbij een concreet plan. Daarnaast bespreekt de mentor van de

rebound het handelingsplan in het team, evt. met de leerling. Samen presenteren zij de nieuwe ik. De klas zal voorbereid moeten worden op de terugkeer van de leerling. De leerling moet beter in zijn vel zitten en willen terugkeren. Na de terugplaatsing zal de mentor in ieder geval één keer terugkomen. Dit gebeurt als de leerling 1 ½ tot 2 maanden is teruggeplaatst.

Gezien bovenstaande gegevens concludeer ik dat het presenteren van het concrete handelingsplan door de mentor van de rebound een factor tot succes kan zijn.

Daarnaast is het van belang dat de school, de klas goed voorbereidt op de terugkomst van een leerling. De mentor van de rebound zal nazorg bieden wanneer de leerling is teruggeplaatst. Een andere factor voor succes is de 100% bereidheid van docenten om een leerling vanuit de rebound terug te nemen.

5.5 Wat zijn de factoren die een rol spelen bij een succesvolle terugkeer van de leerling, na het afronden van een traject binnen de reboundvoorziening om zijn/haar schoolloopbaan te laten slagen?

Factoren die een rol spelen bij een succesvolle terugkeer van de leerling:

- Duidelijke hoofddoelstelling (terugkeer naar school);
- Duidelijk doel van het verblijf;
- De rebound moet een rustige, positieve tijdelijke opvang zijn;
- Gebruik maken van expertise van de rebound;
- Een concreet, werkbaar en passend antwoord geven op de hulpvraag van school door middel van een handelingsplan;
- De samenwerking met school optimaal houden;
- Tussentijds blijven communiceren via mail of telefoon;
- Naar de scholen toegaan om de handelingssuggesties te verhelderen (evt. met de leerling);
- De klas voorbereiden op de terugkomst van de leerling;
- 100% bereidheid van zowel docenten als managementteam om een leerling terug te nemen;
- 100% bereidheid vanuit de leerling om terug te keren naar de school van herkomst;

- De mentor van de rebound biedt nazorg;
- De mentor van de rebound brengt na 1 ½ à 2 maanden een bezoek aan de school van herkomst.

Concluderend:

Om de terugplaatsing van een leerling succesvol te laten verlopen is een goede samenwerking tussen de aanmeldende school en de rebound een noodzakelijke voorwaarde. De rebound biedt de rust, de positiviteit en de expertise die de leerling op dat moment nodig heeft. Daarnaast geeft de rebound antwoord op de hulpvraag door het schrijven van een concreet handelingsplan. Hoe effectief een reboundtraject voor een leerling ook zou kunnen zijn, de leerling heeft, terug op school, de hulp en aanpassingen van de school zelf nodig om zijn schoolloopbaan te laten slagen. Het is een factor tot succes wanneer het handelingsplan gepresenteerd wordt door een docent vanuit de rebound en eventueel de leerling. Ook de klas moet voorbereid worden op de terugkomst van een leerling. Contact houden tussen de school, de leerling en de rebound zou de leerling het gevoel moeten geven niet “gedumpt” te zijn en zal de terugplaatsing bevorderen. Dit traject zal pas eindigen 3 maanden na de herstart van de leerling. Tot die tijd blijft er een lijntje tussen school en de reboundvoorziening. Uiteindelijk zal motivatie altijd een rol blijven spelen bij de terugplaatsing. Het docententeam en het managementteam moeten openstaan voor de terugkomst van een leerling. Ook de leerling moet graag terug willen naar de school van herkomst. Wanneer zij er niet voor de volle 100% voor zullen gaan, is de terugplaatsing gedoemd te mislukken.

6. Evaluatie

Tijdens het eerste leerjaar van mijn studie zorgcoördinatie had ik al wat ideeën over mijn meesterstuk. “De nazorg” was het onderwerp waar ik iets mee wilde gaan doen. Hoe dit eruit moest gaan zien had ik nog geen idee van. Het eerste leerjaar hebben we afgesloten met een klein actieonderzoek, dat over nazorg ging. Naar aanleiding van dit actieonderzoek had ik een voorlopige onderwerp voor mijn meesterstuk, namelijk “van intake tot uitstroom”. Ik kwam er al snel achter dat dit te groot was en dat ik me meer moest toespitsen op een bepaalde periode van de rebound. Ik wilde helder hebben wat ik nu precies wilde gaan onderzoeken zodat ik me kon focussen op die informatie. Ik merkte dat de tijd op de rebound vaak redelijk soepel verliep, maar dat de terugplaatsing nog al eens moeilijkheden opleverde. Daarom heb ik gekozen om me te richten op de factoren om de terugplaatsing succesvol te laten zijn. Ik wilde me eerst gaan verdiepen in de theorie, maar dit was lastig doordat er weinig tot geen informatie beschikbaar was. Er was gewoonweg nog weinig onderzoek gedaan naar dit onderwerp. De cijfers en gegevens die er bekend waren heb ik veel uit het boekje reboundvoorzieningen voortgezet onderwijs gehaald. Ik heb deze boeken van de verschillende jaren goed doorgenomen. Hoofdstuk 2 was voor mij dan ook een lastig hoofdstuk om mee aan de slag te gaan. Ik had het gevoel dat ik allemaal kleine stukjes theorie had verzameld die geen geheel vormden. Uiteindelijk ben ik erachter gekomen dat deze theorie zeker overeen kwam met de gegevens vanuit de enquête en het interview. Dit maakt mijn meesterstuk ook krachtiger en voor jezelf duidelijk dat je met een valide onderzoek bezig bent. Door vanuit verschillende invalshoeken een onderwerp te bekijken kun je gerichter conclusies trekken en kom je sterker in je onderzoek te staan. Dit neem ik mee naar een evt. vervolgonderzoek.

Nadat ik de theorie op een rijtje had gezet moest ik gaan kijken op welke manieren ik nog meer antwoord kon vinden op mijn onderzoeksvraag. Dit heb ik onder andere gedaan door middel van een enquête. Het opstellen van de enquête was een tijdrovende en lastige klus voor mij. De vragen moesten de zorgcoördinatoren immers niet een bepaalde hoek in drukken. Ook over het categoriseren van de vragen heb ik goed na moeten denken. Uiteindelijk ben ik tevreden met de enquête. Ik heb niet alle

gegevens kunnen gebruiken en denk ik achteraf gezien dat ik sommige vragen weg had kunnen laten. Al is natuurlijk van te voren niet duidelijk welke vragen bijzonderheden opleveren.

Toen de enquête eenmaal verstuurd was en de eerste resultaten binnen kwamen begon voor mij het onderzoek meer te leven. Ik zag resultaten, het onderzoek nam duidelijkere vormen aan en zo kwam ik dichterbij mijn werkveld te staan. Dit motiveerde me enorm en was erg gedreven om deze resultaten te gaan verwerken. Het uitwerken van de volgende hoofdstukken verliepen dan ook soepel en voorspoedig.

Doordat ik alle hoofdstukken goed gepland heb, heb ik weinig tijdsdruk gevoeld. Natuurlijk heeft de samenwerking met de zorgcoördinatoren hieraan bijgedragen. Zij reageerden erg positief op mijn onderzoek en dit zorgde ervoor dat ik geen weerstand ervaarde en alles volgens planning verliep.

De feedback die ik heb gekregen van zowel mijn critical friend als begeleider vanuit de Fontys hebben me iedere keer weer met een andere blik naar mijn meesterstuk doen kijken. Hierdoor kon ik dingen aanpassen en verbeteren zodat mijn onderzoek beter werd. Hier ben ik dan ook erg blij mee en dit heb ik als zeer waardevol ervaren.

Bij het meesterstuk heb ik er continu op moeten letten dat ik me beperkte tot de meest relevante informatie. Ik wil graag veel benoemen, waardoor ik snel zaken benoem die me niet dichterbij de beantwoording van mijn hoofdvraag bracht. Dit kan een valkuil van mij zijn, maar door de duidelijke eisen word ik verplicht om het aantal woorden te beperken. Dit is een leerzaam proces geweest en dit geleerde wil ik toepassen tijdens het uitoefenen van mijn taken binnen de rebound. Bijvoorbeeld gesprekken met collega's of ouders, verslagen schrijven of wanneer ik met de leerlingen bezig ben.

6.1 Evaluatie beroepspraktijk

De conclusies waren uiteindelijk niet meer erg verassend, maar wel inspirerend en zeker waardevol om mee te nemen naar de rebound. Vooral de conclusie "er samen voor gaan" heeft mij persoonlijk erg geraakt. Ik ben er van overtuigd dat we meer samen moeten gaan werken met de toeleverende scholen. Ook al geven de zorgcoördinatoren een goede tot zeer goede beoordeling aan de samenwerking, toch

ervaar ik dat wanneer een leerling op de rebound geplaatst is de school even zijn handen ervan af trekt. Dit wordt ook bevestigd in interview 1⁵. Ik wil in mijn werk ervoor zorgen dat de school nog meer betrokken wordt bij het gehele proces van een leerling. Op die manier blijft de school verantwoordelijk en zich daar ook bewust van.

Ik zal de gegevens uit dit onderzoek presenteren aan mijn collegae binnen de reboundvoorziening. In het vervolg kunnen we dan rekening houden met de factoren voor een succesvolle terugplaatsing. De samenwerking met de scholen en de rust binnen de reboundvoorziening zullen hierbij centraal staan. Wanneer deze punten meegenomen worden ben ik benieuwd of er meer succes behaald wordt bij de terugplaatsing van leerlingen en er minder leerlingen thuis komen te zitten zonder diploma want dat was immers mijn drive om dit onderzoek te doen.

Wel is er een nieuwe vraag boven gekomen bij het schrijven van mijn onderzoek, zorgt een time-out voorziening zoals de rebound voor een gedragsverandering op langere termijn? Dit vind ik een zeer interessante vraag en zou het dus goed vinden wanneer dit nog eens onderzocht zou worden. Ik denk niet dat dit onderzoek aan mij besteed zal zijn. Er zal namelijk veel binnen de toeleverende scholen gekeken moeten worden en misschien ook neurologisch onderzoek gedaan moeten worden om achter dit antwoord te komen. Hoe komt het dat jongere gewenst gedrag kunnen laten zien op de rebound, maar dit gedrag na terugplaatsing maar tijdelijk binnen de school van herkomst laten zien?

⁵ Interview bijlage blz. 130

Literatuurlijst

- Aeby, V.G., Manning, B.H., Thyer, B.A., & Carpenter-Aeby, T. (1999). Comparing outcomes of an Alternative School Program offered with and without intensive family involvement. *The School Community Journal*, 9, 17-31.
- Baarda, B., Goede, M. de, Kalmijn, M. (2007). *Basisboek enquêteren*. Groningen: Wolters Noordhoff.
- Dijkma, S.A.M. (2007). *Invoeringsplan passend onderwijs december 2007*. Den Haag: Ministerie van OCW.
- Doorduijn, A., Fiddelaers-Jaspers, R., Spee, I., & Veen, D. van (2002). *Samenwerking in de uitvoering*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Diverse auteurs, (2009). *Alternative Schooling National Drop out Prevention Center / Network 1994*. Gevonden op 16 februari 2010 op www.dropoutprevention.org/effstrat/alternative_schooling/overview.htm
- Foley, R.M., & Pang, L. (2006). Alternative education programs: program and student characteristics. *The High School Journal*, 83, 10-21.
- Harinck, F. (2009). *Basisprincipes praktijkonderzoek*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Harking, M. (2007). *Reboundvoorzieningen in Gelderland. Nieuwe kansen voor jongeren door een integrale aanpak*. Spectrum Centrum voor Maatschappelijke Ontwikkeling Gelderland. Gevonden op 15 februari 2010 op www.spectrum-gelderland.nl
- Inspectie van het Onderwijs (2009). *De kwaliteit van de Reboundvoorzieningen in het voortgezet 30 onderwijs. Bevindingen uit het inspectietoezicht in 2007*. Gevonden op 16 februari 2010 op www.postbus51.nl/nl/home/publicaties/onderwijs

- Kauffman, J.M., Bantz, J., & McCullough, J. (2002). Separate and better: A Special Public School class for students with emotional and behavioral disorders. *Exceptionality*, 10, 149-170.
- Lehr, C.A., Tan, C.S., & Ysseldyke, J. (2009). Alternative schools: a synthesis of state-level policy and research. *Remedial and Special Education*, 30, 18-32.
- Messing, C., Kuijvenhoven, T., & Veen, D. van (2006). *Praktijkvoorbeelden. Reboundvoorzieningen in het voortgezet onderwijs*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.
- Ministerie van OCW (2004). *Plan aanpak veiligheid in het onderwijs en de opvang risicoleerjongeren*. Gevonden op 20 februari 2010 op www.minocw.nl
- Nederlands Jeugd Instituut (2009). *Reboundvoorzieningen in het Voortgezet Onderwijs*. Gevonden op 20 februari 2010 op www.nji.nl/eCache/DEF/47/727.html
- Nederlands Jeugd Instituut (2007). *Groei en goede resultaten reboundvoorzieningen Voortgezet Onderwijs*. Gevonden op 15 februari 2010 op www.nji.nl/eCache/DEF/1/07/695.html
- Raywid, M.A. (1994). Alternative Schools: A state of the Art. *Educational Leadership*, 52, 26-31. 31
- Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Midden-Brabant. *Verhalen uit de Rebound Midden- Brabant*. Haghorst: Bowprint.
- Steenhoven, P. van der, Veen, D. van (2008). *NJI-Monitor. Reboundvoorzieningen voortgezet onderwijs 2007*. Utrecht: NJI.
- Teitler, P. (2009). *Lessen in orde*. Bussum: Coutinho.
- Veen, D van, & Steenhoven, P. van der, & Kuijvenhoven, T. (2007). *LCOJ-Monitor Reboundvoorzieningen voortgezet onderwijs 2006*. Utrecht: NJI.

- Veen, D van, & Steenhoven, P. van der, (2009). *NJI-Monitor Reboundvoorzieningen voortgezet onderwijs 2008*. Utrecht: NJI.
- Veen, D.van, & Wienke, D. (2005). *Handreiking reboundvoorzieningen in het voortgezet onderwijs*. Apeldoorn: Garant Uitgevers.
- Velthooven, B. van (2008). *Probleemgedrag in het voortgezet onderwijs vraagt om systeemdenkers*. In *Oppositioneel en opstandig gedrag in het voortgezet onderwijs*. Antwerpen; Apeldoorn: Garant.
- Vries, de A.M. (2009). *Na de Rebound Schoolbanen na de Rebound: belemmerende factoren en bevorderende factoren*. Groningen: GION, Gronings Instituut voor onderzoek van het onderwijs, Rijksuniversiteit Groningen.

Bijlage 1: Toestemmingsformulier afname enquête

Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen
Postbus 1082
6501 BB Nijmegen
Telnr. 024 – 355 10 97

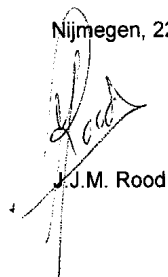
TOESTEMMING AFNAME ENQUÊTE

Ondergetekende, J.J.M. Rood, directeur Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen e.o., gevestigd te Nijmegen, Libellenstraat 14, verklaart dat:

R. Broekmans werkzaam als docent/zorgcoördinator enquêtes mag afnemen om meer zicht te krijgen op factoren voor een succesvolle terugkeer op de school van herkomst vanuit de rebound.

De enquêtes worden afgenomen in de maanden maart/april 2010 onder de zorgcoördinatoren die werkzaam zijn op scholen die binnen het samenwerkingsverband VO te Nijmegen vallen.

Nijmegen, 22 maart 2010

J.J.M. Rood

Bijlage 2: Gedeelte uit de notulen zorgcoördinatorenoverleg

24 maart 2010

Samenwerkingsverband VO Nijmegen
Postbus 1082
6501 BB Nijmegen
Telnr. 024 – 355 10 97

Notulen Zorgcoördinatorenoverleg dd. 24 maart 2010

Tijd: 15.00 – 16.30uur.
Locatie: Samenwerkingsverband VO-ROC Nijmegen e.o., Krekelstraat 8 te Nijmegen.
Voorzitter: Piet Hieltjes (vervangt deze vergadering Jeroen Rood)
Aanwezig: Mariëtte Hendriksen, Stef Versleyen, Jildou Spoelstra, Ger Vullings, Thérèse van Bakel, Rick Broekmans, Piet van Dam, Norbert Verkuijlen, Job Heijltjes, Hanneke de Jong, Sieglinde Jacobs, Ilse Stolk, René Theeuwen, Margreet Versteeg, Anke Verhaaren, Petra van den Akker, Joke Groeneveld, Monique Oomens, Anneke Olde-Daalhuis, Ton Willems, M. vd. Cruisen, Marie José Kunen, Arjan Bemer, Johan Poelen, Richard Preijers, Nel Limonard, Siepie Bijlsma.
Afwezig: Jasmina Spanja, Désirée Heijnen, Kathelijne Wentink, , Paul Roemer, Ina Thoonsen, Dorothé Hazenberg, Eveline Verhamme, Floor Schouten, Ton Dortmans, Ellen Dulk- Bokdam, Chris Heckers, Nicole Janssen, Gina Lootsma, Jessica Kok, Ine Bijlsma, Malinda de Bruijn, Ser ten Haaf.

Dit betreft een gedeelte van de notulen!

1. Horizontale doorstroming en uitplaatsing Rebound

Uitplaatsing Rebound

In de afgelopen maanden heeft een werkgroep zich bezig gehouden met leerlingen die tijdens het schooljaar van school willen/moeten wisselen. Zoco's worden op de hoogte gebracht van de ideeën die deze werkgroep hierover heeft.

Tevens wordt stilgestaan bij het feit dat de uitplaatsing van leerlingen uit de Rebound op dit moment zeer moeizaam verloopt. Welke oplossingen zijn hiervoor te bedenken?

Rick Broekmans (werkzaam binnen de Reboundvoorziening) licht toe: de PCL bepaalt of een leerling geschikt is voor plaatsing in Rebound. Het betreft dan nadrukkelijk een tijdelijke voorziening met als doel terugplaatsing in het reguliere onderwijs. Soms kunnen leerlingen echter niet teruggeplaatst worden in het reguliere onderwijs/ de school van herkomst.

Opmerkingen vanuit de vergadering ter verbetering van de doorstroom van leerlingen:

- Er dient samen te worden gekeken naar het doel van de plaatsing van de leerling in de Rebound. Wanneer dit doel is gehaald, dient tot terugplaatsing te worden over gegaan. Er worden momenteel succesfactoren voor terugplaatsing van de leerling in beeld gebracht: wat kan het samenwerkingsverband bieden, wat kunnen de scholen bieden? Hoe kan men hierin samenwerken?
- Het komt voor dat scholen geen plek hebben voor terugplaatsing;
- Men ervaart een lange wachttijd (maanden), waardoor men soms zelf een soort eigen Rebound (tusseloplossing voor opvang) op de scholen zelf creëren.
- Soms wordt er te weinig gekeken naar de positieve ontwikkeling die de leerling binnen de Rebound heeft doorgemaakt en durft men derhalve de stap niet aan.
- Men denkt dat een betere doorstroming te bewerkstelligen is als de Rebound dichter bij school zit.
- Scholen melden dat zij een extra zorgleerling op het betreffende moment niet aankunnen;
- Een tijdelijke capaciteitsuitbreiding (momenteel 21 lln., maar in de praktijk is de opvangcapaciteit aanzienlijk groter) van de Rebound.
- Soort 'deeltijd Rebound' starten met een deeltijd lijn naar de school van herkomst. De leerling blijft bv. nog 1 dag per week op de school van herkomst.

- Bekendheid van de Rebound promoten op scholen, zodat men weet 'hoe' een leerling terugkomt. Het gevoel dat de Rebound van en voor alle scholen is, dient te leiden tot het standpunt 'neem hetzelfde aantal (zorg)leerlingen op dat je verwijst'. Dit 'delen van de zorg' dient in het schoolbeleid te worden opgenomen.
- Proeftijdrestricties opheffen?
- Advies is dat een leerling op de Rebound voldoende gediagnosticeerd wordt bij terugplaatsing, om de reden van terugplaatsing te verhelderen.
- In beeld brengen van de herkomst van de angst voor de (her)opname (instroom) van een leerling. Men is bang dat het tijdens een proefperiode goed gaat, maar daarna escaleert. De nieuwe school zit er dan "aan vast".

Overige aandachtspunten:

- Veel scholen krijgen nul op het rekest bij een poging tot overplaatsing van een leerling. Men vindt het een bestuurskwestie om hier verandering in aan te brengen.
- Ervaring is dat leerlingen vaak veel langer dan 3 maanden op de Rebound blijven, waardoor de plek op de Rebound bezet blijft. Is dit niet een onderdeel van het probleem?
- De gevoelens omtrent plaatsing in de Rebound is wisselend: sommigen zien de voorziening echt als een tijdelijke time out, terwijl anderen het als een eindstation ervaren.

Piet zal dit punt aankaarten bij het schoolleideroverleg en bij Jeroen Rood.

Horizontale doorstroming

Presentatie van het voorstel door de werkgroep, door Piet Hieltjes.

Enige discussie ontstaat omtrent de regeling: waarom een regeling als scholen het zelf kunnen afhandelen. Commissie antwoordt dat juist deze regeling gecreëerd wordt om beletsels bij doorstroming weg te nemen door proeftijd.

Sommige Zoco's achten het van belang dat alle doorstroming wordt geregistreerd bij PCL of samenwerkingsverband (ook in het kader van een signaalfunctie). Anderen vinden dit niet nodig. Vraag is bij welk type leerling (alleen de 'zware probleemgevallen'?) registratie wenselijk is. Men vraagt zich af of er met dit systeem weer teruggedaan wordt naar het vroegere 'uitwisselingssysteem' van leerlingen (met al dan niet complete dossiers) tussen scholen. Is dit wel wenselijk? Men streeft naar formaliseren daar waar nodig is, en verder vooral niet.

De commissie zal de kwesties nog doornemen nadat het voorstel in de Schoolleidersvergadering is besproken.

Bijlage 3: Brief enquête

Enquête nazorg in de rebound

Beste zorgcoördinator,

Hartelijk dank dat u wilt deelnemen aan mijn onderzoek. Dit onderzoek vindt plaats om de samenwerking tussen scholen en de rebound te verbeteren en om zo leerlingen vanuit de rebound succesvoller terug te kunnen plaatsen. Een aantal factoren zullen bepalend zijn voor een succesvolle terugkeer. Om meer zicht te krijgen op deze factoren heb ik deze enquête samengesteld.

Ik wil u vragen om één leerling in gedachte te nemen die is teruggeplaatst vanuit de rebound en deze in gedachte te houden wanneer u de vragen beantwoordt.

Zou u zo vriendelijk willen zijn om deze enquête zo objectief mogelijk in te vullen gekeken naar de huidige situatie. De gegevens in deze enquête zullen vertrouwelijk in behandeling worden genomen!

De opbrengsten uit dit onderzoek zijn er niet voor bedoeld om scholen af te rekenen op kwaliteit maar worden puur gebruikt in het kader van studie. Uitslagen zullen anoniem worden weergegeven in een onderzoeksverslag!

Mocht er iets onduidelijk zijn of hebt u verdere vragen over mijn onderzoek kunt u me altijd bellen of mailen op onderstaand telefoonnummer of mailadres!

Met vriendelijke groet,

Rick Broekmans

Docent/Zorgcoördinator

Flexcollege Rebound

024-3551097 / rbroekmans@samenwerkingsverbandvo.nl

Bijlage 4: Mail Enquêtes

Mail standaard (verstuurd in week 13 aan alle deelnemende scholen)

Hoi..... ,

Bedankt dat je wilt deelnemen aan mijn onderzoek. In de bijlage de enquête en het toestemmingsformulier dat ik deze mag afnemen ingevuld door J. Rood.

Wanneer je het bestand opent kun je een toelichting op de bijbehorende enquête lezen.

Zou je bij het invullen de leerling..... in gedachte willen nemen.

Ik zou je willen vragen om de enquête uiterlijk vóór vrijdag 9 april digitaal (!) terug te mailen...

De gegevens zullen uiterst vertrouwelijk worden behandeld en in het uiteindelijke onderzoeksverslag zullen scholen niet met de naam worden genoemd!!

Met vriendelijke groet,

Rick Broekmans

Docent/zorgcoördinator

Flexcollege rebound

Tel.: 024-3551097

Mail: rbroekmans@samenwerkingsverbandvo.nl

Dank Mail (verstuurd na ontvangst enquête)

Hoi..... ,

Bedankt voor je moeite, erg fijn!

Met vriendelijke groet,

Rick Broekmans

Docent/zorgcoördinator

Flexcollege rebound

Tel.: 024-3551097

Mail: rbroekmans@samenwerkingsverbandvo.nl

Reminder mail (verstuurd op donderdag 8 april 2010)

Hoi..... ,

Bij deze een vriendelijk verzoek om uiterlijk morgen (vrijdag 9 april) de enquête die vorige week via de mail is gestuurd te retourneren. Dit in het kader van het onderzoek om meer zicht te krijgen op succesfactoren bij terugplaatsing van leerlingen naar de school van herkomst vanuit de reboundvoorziening. Nogmaals bedankt voor je moeite!

Met vriendelijke groet,

Rick Broekmans
Docent/zorgcoördinator
Flexcollege rebound
Tel.: 024-3551097
Mail: rbroekmans@samenwerkingsverbandvo.nl

Bijlage 5: Enquêtes ingevuld door verschillende VO-scholen
School 1, leerling 1

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stoornis
☒ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☒ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☐ 3 tot 4 maanden
- ☒ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – 4 – x (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja x Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

☒ Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

☒ Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

☒ Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

☒ Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☒ Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

☐ Ja ☒ Nee

Toelichting: Kwamen weinig vanuit de leerling.

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden ☒ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – **7** – 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Het is voldoende maar wel eenzijdig. (alleen zorgcoördinator) Het contact is laagdrempelig en direct.

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

☒ Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

☒ Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, welke? Niet concreet

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren

☒ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

☐ Anders, nl

.....

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Zoco heeft het in het team besproken.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☒ 75% ☐ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☒ 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- ☒ De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
☒ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
☒ De leerling is niet gemotiveerd
☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens ☒ Gedeeltelijk mee oneens
☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? Gemotiveerder

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? Blijft koppig en niet open voor kritiek

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☒ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – x – 8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

De goede start die de leerling maakte.

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Hulp gericht op de schoolse situatie!

Opvang is schools! Bijvoorbeeld op tijd komen wordt strikt gehanteerd.

33. Overige opmerkingen, tips:

Leerling maakt zelf zijn handelingsplan, staat daar achter. Brengt dit zelf naar zijn docenten en bespreekt dit.

Onderbouwd zijn nieuwe ik.

De overstap is te groot, misschien een tussengroep.

Nazorg voor de klas waarin hij komt. (zij verwachten oud gedrag)

Bedankt voor uw medewerking!

School 1, leerling 2

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☒ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☒ Leerprobleem	☐ Stoornis
☐ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☒ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – **4** – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja ☒ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

X Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☐ Ja ☒ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting: Voor deze leerling hebben wij extra om een handelingplan moeten vragen. Dit kwam gelijk met de leerling mee. Het team was dus niet op de hoogte van het handelingsplan. Ook de leerling niet!

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden ☒ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Het is voldoende maar wel eenzijdig. (alleen zorgcoördinator) Het contact is laagdrempelig en direct.

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

x Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

x Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

x Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

x Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, welke? Dat kwam later in het handelingsplan.

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

x Het docententeam informeren

x De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

☐ Anders, nl

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Zoco heeft het in het team besproken.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☒ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☐ **100%**

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
x De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
x De leerling is niet gemotiveerd
☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens x Gedeeltelijk mee oneens
☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?Meer motivatie. Wel tijdelijk gebleken.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? Vervalt in hetzelfde gedrag. Kan niet plannen, komt niet alle afspraken na.

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
☒ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

*School heeft een andere kant van de leerling gezien, dus we weten dat het er in zit!
Daar kan hij op aangesproken worden.*

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Hulp gericht op de schoolse situatie!

Opvang is schools! Bijvoorbeeld op tijd komen wordt strikt gehanteerd.

33. Overige opmerkingen, tips:

Leerling maakt zelf zijn handelingsplan, staat daar achter. Brengt dit zelf naar zijn docenten en bespreekt dit.

Onderbouwd zijn nieuwe ik.

De overstap is te groot, misschien een tussengroep.

Nazorg voor de klas waarin hij komt. (zij verwachten oud gedrag)

Bedankt voor uw medewerking!

School 2, locatie A.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stoornis
X Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- X Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- X iets anders, nl...*observatie t.b.v. schoolkeuze*.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☐ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- X Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja X Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

X Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

X *Ja, mits regulier VO ook als advies na observatie gegeven zou worden.*

☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

X Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

X Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

X Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

X Ja ☐ Nee

Toelichting:.....
.....

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden X 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

In geval van onze leerling was 3 mnd voldoende. Externaliserende problematiek.

Misschien dat voor internaliserende problematiek langere nazorg wenselijk is.

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – X – 10. (X)

Ik zou dus eigenlijk moeten kunnen aangeven wat beter kan, maar een verbeterpunt zou ik zo direct niet kunnen noemen.

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Positieve benadering! Wat een leuke vraagstelling! Goede contacten; goede bereikbaarheid via mail; zeer goede begeleiding van de leerling; meedenken vooral in termen van kansen

.....

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

X Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

X Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? Handelingsadviezen voor docenten

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

X Het docententeam informeren

X De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

X Anders, nl *evalueren*.....

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Geleidelijke terugkeer van 2 naar 5 dagen per week.....

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% X 100%

Eigenlijk wordt dit niet democratisch vastgesteld. De teamleider is akkoord dus de leerling kan terugkeren.

De meeste leraren zeggen nu (het gaat gedragsmatig niet goed) dat ze een jaar geleden al wisten dat de leerling niet op onze school thuis hoorde.

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% X 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

X De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien

☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien

X De leerling is niet gemotiveerd

X Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling

☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig

☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

X Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Het kan vast altijd beter! Op dit moment is het huidige niveau van zorg wel het hoogst haalbare, ook organisatorisch

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? .

Meer zelfvertrouwen van de leerling door positieve schoolervaringen o.a. door individuele begeleiding; meer openstaan voor feed-back van mentor of begeleider;

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Meer zelfvertrouwen van de leerling door positieve schoolervaringen o.a. door onderwijsaanbod (één op één instructie en controle). Kanttekening: Deze verandering is niet blijvend. Leerling vervalt geleidelijk in oude gedrag. Ervaring van het verschil tussen individueel en regulier onderwijs blijft – kan als kapstok dienen voor uitplaatsing naar bijv. SO

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee. *Uiteindelijk niet, maar de kans heeft ze gehad*

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

X Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – **5** – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

.....zie vraag 26 en 27.....

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

1. Geleidelijke terugplaatsing

2. Intensieve begeleiding van de leerling op de school van terugplaatsing. (van dagelijks naar wekelijks)

3. Indien niet beschikbaar, IQ test afnemen. Individuele begeleiding levert andere cijfers dan de reguliere setting.

4. Als laatste genoemd, maar wel het belangrijkste: draagvlak bij directie en team en de insteek dat een leerling een kans moet krijgen mits Rebound aangeeft dat regulier VO mogelijk moet zijn.

33. Overige opmerkingen, tips:

Bedankt voor uw medewerking!

School 2, locatie B.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☒ Thuissituatie	☒ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☒ Leerprobleem	☒ Stoornis
☐ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☒ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

Hij is tot rust gekomen, letterlijk en figuurlijk.

De school heeft wat tips/suggesties mogen ontvangen. Ook de ouders....

(negatief) 1 – 2 – 3 – X4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- X Ja +RZB B-pakket. ☐ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

x Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting: ...Voorbeeldige terugplaatsing: Prima werk verricht door beide partijen.

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand X 2 maanden ☐ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – X8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Goede intenties en bereikbaarheid

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

X Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

X Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? Geformuleerde tips en suggesties

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

X Het docententeam informeren

X De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

X Anders, nl; *Inbreng orthopedagoge en mentor van de reboundvoorziening*

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Vooraf het team en iedereen ingelicht. Het was een optie om gebruik te maken van de expertise van de dossierhouder en mentor van het SWV VO. Helaas was dit niet te plannen om het team en hen bij elkaar te krijgen. Dit zou optimaal zijn geweest.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☒ 75% ☐ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☒ 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- ☒ De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
☒ De leerling is niet gemotiveerd
☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
☒ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
☒ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?Hij geeft dit zelf aan. Zijn verhaal/onkunde wordt bevestigd. Meer vertrouwen in het docententeam en zichzelf.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? .Betere cijfers; kans op een diploma te halen zijn gestegen.

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

X Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 –X 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Ouders hebben niet altijd het vertrouwen in hun kind en de school(hun eigen onmacht verbloemen)

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Komen tot de kern van het probleem, het vertrouwen in zichzelf en de onderwijsinstantie herwinnen. Soms moet dit met een schone lei kunnen.

33. Overige opmerkingen, tips:

KB was een perfecte leerling voor in de rebound, alleen zijn schoolprestaties algemeen lieten soms te wensen over. Bijvoorbeeld de mentor was niet op de hoogte van het vak technologie en de voorzieningen waren onvoldoende bij de rebound.

Bedankt voor uw medewerking!

School 3.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☒ Thuissituatie	☒ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☒ Leerprobleem	☐ Stoornis
☐ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – X4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja ☒ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

X Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

X Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

X Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

X Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

X Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

X Ja ☐ Nee

Toelichting: Handelingsgerichte adviezen, waar we als school mee uit de voeten konden.

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand X 2 maanden ☐ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – X9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Vanaf intake duidelijk wat de verantwoordelijkheden van de rebound en de school zijn. Gemaakte afspraken werden wederzijds goed nagekomen. Goede tussentijdse communicatie via mail of telefonisch, zodat problemen werden voorkomen.

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

X Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

X Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

X Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, welke?

Geleidelijke terugplaatsing, eerder genoemde handelingsgerichte adviezen, minder streng beleid betreffende verzuim.

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

X Het docententeam informeren

X De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

X Anders, nl *docent praktijkvak informeren over ontstaan hiaat en op welke manier hiaat weggewerkt kan worden.*

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Docententeam geïnformeerd over terugkeer, plan van aanpak gemaakt en met docententeam besproken. Verantwoordelijkheid begeleiding in eerste maanden vastgelegd.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% X 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% X 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

X De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien

☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien

X De leerling is niet gemotiveerd

☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling

X Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig

X Overig, nl.....

Vreemde vraag, een school is toch verplicht de leerling terug te nemen!

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

X Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Leerling is beter aanspreekbaar, doet nu iets met de aanwijzingen van de docenten.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Zelfstandigheid, verantwoordelijk voor schoolwerk is toegenomen.

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

X Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

X Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – X 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Leerling gaat niet meer met tegenzin naar school, aanspreekbaarheid thuis en op school verbeterd. Verzuim nihil.

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Leerling moet goed in zijn vel zitten.

Thuisituatie moet duidelijk verbeterd zijn.

Gedrag moet reguleerbaar zijn.

Motivatie voor school moet voldoende zijn.

33. Overige opmerkingen, tips:

-

Bedankt voor uw medewerking!

School 4.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☒ Thuissituatie	☒ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☒ Lichamelijke klachten
☒ Leerprobleem	☐ Stoornis
☒ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – 4x – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☒ Ja ☐ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

x Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting:

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden x 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8x – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

☒ Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

☒ Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, welke?

- *Goede onderlinge afspraken*

- *Klassenobservatie m.b.t. de houding van de leerling*

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren

☒ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

☒ Anders, nl *Overleg met ouders*

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

De klas informeren

Overleg met de mentor over de wekelijkse begeleiding

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% x 75% ☐ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- ☐ De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
☐ De leerling is niet gemotiveerd
☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
x Overig, nl *lastig te zeggen, i.h.a. zijn al de bovengenoemde punten van toepassing, want alle factoren zijn van belang.*

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
x Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

In het begin iets meer openheid, maar viel al gauw terug in hetzelfde gedrag.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Meer van goede wil, minder vluchtgedrag aanvankelijk

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

x Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8x – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

- *Goede afspraken met ouders/leerling/mentor school/rebound*
- *Goede afspraken*
- *Soms gefaseerde terugkeer naar school.*
- *Handelingsadviezen, misschien gepresenteerd aan het docententeam*
- *Observatie in de les door mentor rebound*

33. Overige opmerkingen, tips:

-

Bedankt voor uw medewerking!

School 5.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☐ Verzuim
x Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stooris
x Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- x Tijdelijke opvang
- x Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- x 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – x – 4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- x Ja *met mentor/zorgdocent eigen school* ☐ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☐ Ja ☒ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting:.....
.....

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☒ 2 maanden ☐ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – x – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Goede bereikbaarheid van docenten, duidelijke afspraken, verhelderende gesprekken naar ouders toe.

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

- ☐ Ja ☒ Nee, wel zorgdocent

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

- ☐ Ja ☒ Nee, wel zorgdocent

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

- ☐ Ja ☒ Nee, wel zorgdocent

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

- ☐ Ja ☒ Nee, wel zorgdocent

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

- ☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? Zorgen dat leerling een maatje zou krijgen zodat ze zich wat veiliger zou voelen. Verder is geadviseerd om een zorgbudget aan te vragen zodat er elke week begeleiding is was voor de leerling. Hierin kon besproken worden wat er goed ging, wat er minder goed ging

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren

☒ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

☒ Anders, nl *zorgbudget aanvragen en handelingsadviezen bespreken met leerling.*

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Leerlingen uit haar mentorklas gesproken en situatie uitgelegd en verteld wat we van de klas verwachtte. Door de mentor gedaan. Planning gemaakt van gesprekken en duidelijke afspraken met leerling en ouders.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% x 75% ☐ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien

☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien

☐ De leerling is niet gemotiveerd

☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling

☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig

x Overig, nl *Als blijkt uit onderzoek dat het voor de leerling niet mogelijk is om onderwijs te volgen bij ons op regulier onderwijs.*

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

x Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? Helaas heeft dit niet bij onze leerling doorgezet. Ze is teruggevallen en hierdoor ook weer opnieuw aangemeld bij Rebound. Na deze tweede keer is de leerling positief naar de vervolgopleiding gegaan. Bij intake een warme overdracht geweest naar het MBO. Dit is positief verlopen. Leerling is hier positief gestart.

Bij andere leerling lijkt in eerste instantie zeker gedragsverandering, op vervolgonderwijs is dit toch weer geëscaleerd. Mede doordat leerling zelf de hulp niet heeft geaccepteerd die hij nodig had. Is nu uiteindelijk toch in hulpcircuit terechtgekomen.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? .Met leerattitude waren geen problemen. Het zat meer vast op gedrag

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

x Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – x – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

.....
.....

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Goed overleg met duidelijk handelingsplan en vertrouwen dat de terugplaatsing succesvol zou verlopen.

Verder duidelijke afspraken naar het docententeam

Evt. aanvulling met zorgbudget zodat hulp gewaarborgd blijft.

Adviezen van Rebound, b.v. verder hulptraject moet door ouders en leerling aangenomen worden en moet dus vervolg hebben.

33. Overige opmerkingen, tips:

Ik ervaar de samenwerking als heel positief.

Drempel kan toch voor enkele ouders/leerlingen te hoog zijn ivm reizen naar Nijmegen. Kosten komen voor ouders, is niet altijd te regelen, niet alle leerlingen zijn in staat om zelfstandig naar Nijmegen te reizen. Hierdoor veel weerstand bij ouders voor plaatsing.

Bedankt voor uw medewerking!

School 6, locatie A.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stoornis
☒ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☒ iets anders, *nl onderzoek naar zijn vluchtgedrag*

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – x4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja x Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

x Ja ☐ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting:.....er zijn niet bewust adviezen meegegeven

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand x 2 maanden ☐ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – x7 – 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

☐ Ja ☒ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

☐ Ja ☒ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

☐ Ja ☒ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

☐ Ja ☒ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? ...vraag 15 tot en met 19; de betrokken afdelingsleider is al enige tijd afwezig wegens ziekte

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren

☒ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

☐ Anders, nl

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Informatie docententeam met een positieve insteek en een gesprek met betreffende leerling.....

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% x 75% ☐ 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien

☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien

☐ De leerling is niet gemotiveerd

☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling

☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig

☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

x Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?ja, maar helaas van tijdelijke aard. Verder is betreffende leerling snel na zijn terugkeer van school veranderd.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?ja, maar helaas maar van tijdelijke aard.

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

x Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – x 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

...zijn herstart was oke, alleen was het van tijdelijke aard.

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

33. Overige opmerkingen, tips:

En uitleg bij vraag 12;

Afhankelijk van de problematiek en van het moment in het jaar dat de plaatsing gebeurt.

Bedankt voor uw medewerking!

School 6, locatie B.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☐ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stoornis
X Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- x Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- x 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – x 4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja x Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☐ Ja ☒ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting:

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

x 1 maand ☐ 2 maanden ☐ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – x 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Alles kan altijd beter

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

☐ Ja ☒ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

☐ Ja ☒ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

☐ Ja ☒ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

☒ Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☒ Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? *Met de kernteamleider en de rebound..*

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren

☐ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

☒ Anders, nl *Bespreken in het kernteam.....*

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Klas ingelicht en gesprek in kernteam.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% ☒ 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
- ☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
- ☐ De leerling is niet gemotiveerd
- ☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
- x Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
- ☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
- x Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?*Moeilijk te beantwoorden. Ik vul de enquête in aan de hand van de leerling PVL als voorbeeld*

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

x Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

x Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – x8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Gedrag moet veranderd zijn. Leerhouding en motivatie moeten aanwezig zijn. Zo niet dan is terugplaatsing zinloos.

33. Overige opmerkingen, tips:

Bedankt voor uw medewerking!

School 7.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☒ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☒ Leerprobleem	☐ Stoornis
☒ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☒ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☒ 3 tot 4 maanden
- ☐ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – **4** – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☐ Ja ☒ Nee

Is van school af, heeft diploma gehaald en is naar het MBO gegaan

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☐ Ja ☒ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Verder psychologisch onderzoek was nodig. Zou op initiatief van de ouders in de vakantie georganiseerd worden.

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden ☒ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

Wat is nazorg?

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Bereikbaarheid, mogelijkheden tot overleg, samen de zorg dragen.

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

☒ Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

☒ Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

☒ Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, welke?

Leerling moest examen doen en ging daarna van school

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

☒ Het docententeam informeren *Dat zou ik doen. Heb ik nu niet gedaan omdat de lln van school is*

☒ De mentor informeren

☐ Niets, omdat

.....

☐ Anders, nl

.....

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Nvt.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen? *nvt*

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen? *nvt*

☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien

☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien

☐ De leerling is niet gemotiveerd

☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling

x Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig

☐ Overig, nl.....

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

☐ Helemaal mee eens x Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Is per leerling verschillend, soms kan een leerling echt niet terug

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

Niet bij deze leerling. Is achteraf heel ontevreden en boos op iedereen (depressief)

Grote zorg bij moeder. Leerling zit nu niet meer op school.

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien?

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

☒ Ja *zeer zeker* ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

☒ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – **8** – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

De leerling heeft het diploma gehaald, met vereerde kracht

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Gedragsverandering en handelingsadviezen

33. Overige opmerkingen, tips:

Bedankt voor uw medewerking!

School 8.

Enquête

Situatie leerling

1. Wat was de voornaamste reden dat de leerling werd aangemeld in de rebound?

☒ Thuissituatie	☐ Verzuim
☐ Trauma/crisis	☐ Lichamelijke klachten
☐ Leerprobleem	☐ Stoornis
☒ Gedrag	☐ Overig

2. Wat was het doel van het verblijf op de rebound? (meerdere antwoorden mogelijk)

- ☒ Tijdelijke opvang
- ☐ Onderzoek
- ☐ Verwijzing
- ☐ Iets anders, nl.....

3. Wat was de duur van het verblijf op de rebound?

- ☐ 3 tot 4 maanden
- ☒ 4 tot 5 maanden
- ☐ Langer dan 5 maanden

4. Op welke wijze heeft de leerling de periode op de rebound ervaren?

(negatief) 1 – 2 – 3 – 4 – 5 (positief)

5. Sinds de leerling een nieuwe start heeft gemaakt heeft hij/zij toen wekelijks contact gehouden met zijn/haar mentor van school?

- ☒ Ja ☐ Nee

Samenwerking tussen de rebound en de school

6. Was het vóór de plaatsing op de rebound duidelijk dat uw school verantwoordelijk bleef (zoals het aanleveren van schoolwerk, toetsen maar ook een evt. terugname van de leerling)?

x Ja ☐ Nee

7. Is bij de overdracht van de leerling naar de rebound afgesproken, dat de leerling naar dezelfde school terug gaat na de afloop van het traject (alleen als de leerling in staat is regulier onderwijs te volgen)?

x Ja ☐ Nee

8. Verliep de samenwerking tussen de rebound en de school soepel, tijdens het verblijf van een leerling op de rebound?

x Ja ☐ Nee

9. Verliep de overdracht van een leerling soepel bij terugplaatsing?

x Ja ☐ Nee

10. Was er sprake van nazorg vanuit de rebound?

☐ Ja ☒ Nee

11. Bent u tevreden over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven?

x Ja ☐ Nee

Toelichting:.....
.....

12. Wat is volgens de school een gewenste periode dat de rebound nazorg biedt?

☐ 1 maand ☐ 2 maanden ☒ 3 maanden ☐ Langer dan 3 maanden

13. De samenwerking tussen de scholen en de rebound geef ik het cijfer:

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

14. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

.....
.....

Algemeen

15. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het intake gesprek?

x Ja ☐ Nee

16. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de eerste tussenevaluatie?

x Ja ☐ Nee

17. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij de daaropvolgende tussenevaluatie?

x Ja ☐ Nee

18. Is de zorgcoördinator aanwezig geweest bij het eindgesprek?

x Ja ☐ Nee

19. Zijn er tijdens het eindgesprek suggesties/adviezen voor de begeleiding geformuleerd om de reboundleerling een goede herstart te laten maken?

x Ja ☐ Nee

Zo ja, welke? ... *Structuur, waardering, creëren van een veilige omgeving, gevoelens bespreekbaar maken, nadruk op positieve aspecten, sociale contacten stimuleren en contact persoon aanwijzen.*.....

20. Wat doet de school om met deze suggesties/adviezen in de praktijk te kunnen werken? (meerdere antwoorden mogelijk)

x Het docententeam informeren

x De mentor informeren

☐ Niets, omdat

☐ Anders, nl

21. Op welke wijze heeft de school zich voorbereid op de opvang van de terugkerende leerling?

Besproken in intern zorgteam en de mentor daarbij betrokken.

Besproken in het Kernteam.

De klas goed geïnformeerd.

22. Welk percentage van het docententeam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

23. Welk percentage van het managementteam was bereid om de leerling vanuit de rebound terug te nemen?

- ☐ 0% ☐ 25% ☐ 50% ☐ 75% x 100%

24. Wat zijn redenen om een leerling vanuit de rebound niet terug te nemen?

- x De leerling heeft onvoldoende gedragsverandering in de rebound laten zien
☐ De leerling heeft onvoldoende leerprestaties in de rebound laten zien
x De leerling is niet gemotiveerd
☐ Het docententeam is onvoldoende voorbereid op een terugkeer van een leerling
☐ Het vertrouwen in de leerling is bij het docententeam niet meer aanwezig
x Overig, nl. *indien er sprake blijft van handelingsverlegenheid binnen de school.*

25. Op onze school is de zorg voor ex-rebound leerlingen goed georganiseerd.

- ☐ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens
x Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

Effect

26. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in het gedrag van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? *.De leerling verviel enigszins in het oude gedrag. Ouders hebben via huisarts GGZ ingeschakeld.*

27. Zorgt het verblijf in de rebound voor een positieve verandering in leerattitude van de leerling die terugkeert naar de school van herkomst?

☐ Ja ☒ Nee

Zo ja, waar kunt u dat aan zien? *De leerling verviel enigszins in het oude gedrag. Ouders hebben via huisarts GGZ ingeschakeld*

28. Heeft het verblijf in de rebound de kans vergroot een schooldiploma te halen voor de ex-reboundleerling terugkerend naar de school van herkomst?

☒ Ja ☐ Nee

29. De periode op de rebound heeft u als positief ervaren.

☒ Helemaal mee eens ☐ Gedeeltelijk mee oneens

☐ Gedeeltelijk mee eens ☐ Oneens

30. Wat is het resultaat van de rebound periode?

1 – 2 – 3 – 4 – 5 – 6 – 7 – 8 – 9 – 10. (X)

31. Wat maakt het dat u geen punt lager heeft gegeven? (X-1)

Eerste instantie een 8, nu zwakt het helaas wat af.

32. Wat zijn volgens u de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound?

Goed overleg, afstemming en korte lijnen tussen de Rebound en school.

Een gemotiveerde leerling die beter in haar/zijn vel zit.

33. Overige opmerkingen, tips:

Bedankt voor uw medewerking!

Bijlage 6: Uitwerking interview 1

Interview zorgcoördinator school 1

Tekst verbatim

- R: Ja, hij doet het, Oke A we zitten hier bij elkaar in het kader van mijn onderzoek met betrekking tot het op zoek zijn naar de factoren voor een succesvolle terugkeer van de leerling vanuit de rebound. Bedankt daarvoor dat je wilt deelnemen.
- A: Graag gedaan.
- R: Ik heb een aantal vragen op papier gezet, ik begin je dadelijk die vragen te stellen en we zien wel wat daar uit komt.
- A: Ja
- R: Nou we hebben het overeen succesvolle terugplaatsing; ***Wanneer spreek je volgens jou van een succesvolle terugplaatsing vanuit de rebound?***
- A: Uhm, nou ja je meld een leerling als school met een speciale vraag aan dus het is zeer prettig wordt het ervaren als het terugkomt met een antwoord.
- R: Ja
- A: Bijv. onderzoeksgegevens, intelligentie of als we daar benieuwd naar zijn. Ehhm en daarnaast nog een stukje als de leerling verbetering laat zien in de problematiek die hij heeft. En dat hoeft niet opgelost te zijn als hij maar de stap heeft weten te maken naar het beter gaan, bijv. een leerling die zijn afspraken niet kan nakomen dat hij op een of andere manier voor zichzelf heeft gevonden dat hij daar mee aan de slag kan. Niet dat hij het dan 100% goed doet maar dat hij dan in ieder geval een stap heeft gemaakt.
- R: Ja; Hebben jullie verschillende leerlingen aangemeld met verschillende problematieken zowel op gedragsgebied, leergebied, motivatie zonder namen van leerlingen te noemen?
- A: Ja; motivatieproblemen en daarbij hoort het veelvuldig niet nakomen van afspraken zoals te laat komen als dingen inleveren, ehh gedragsproblemen, opstandig gedrag in de lessen en we hebben ook een keer leerling gestuurd waarvan we echt niet wisten wat zijn niveau was, want volgens mij werkte hij boven zijn niveau en kwamen daar de problemen vanaf. Veelal wel gedragsproblemen, het meeste.

- R: Ja, oke duidelijk, ehh nou je hebt meegemaakt dat er leerlingen teruggeplaatst zijn wat kon volgens jou de rebound nog doen om de terugplaatsing succesvol te laten zijn?
- A: ehhm, nou ja dat zit hem in een stukje nazorg, maar de vraag is wat dan...
- R: Mag ik daar even op inhaken
- A: Ja
- R: Wat is volgens jou nazorg?
- A: Dat er überhaupt nog misschien een lijntje is. Tot nu toe, het is wel eens voorgekomen dat het gewoon terug klaar en dat is zo gesloten en dat voelt als school als nou hier is ie, dit is misschien wat je ermee kan, succes ermee.
- R: Zo van zoek het maar uit.
- A: En dat kan zo voelen, terwijl dat niet zo is, dat weet ik ook wel, maar dat wordt wel altijd zo gevoeld bij het team en bij de vakdocenten, dus überhaupt nog een lijntje en of dat heel intensief moet zijn, dat weet ik eigenlijk niet, wel iets...
- R: Maar in ieder geval dat je vanuit de rebound nog betrokkenheid blijft tonen ook op het moment dat je leerlingen terugplaatst.
- A: Ja en ik weet dat het laatste gesprek van de leerling is hier dan, het eindgesprek met ouders en ikke dan en jij en de leerling en dat was het ook. Terwijl dat is een ander soort gesprek als dat je echt een overdrachtsgesprek doet naar school toe want daar zitten ouders bij, niet dat er hele andere dingen worden gezegd maar dat is wel op een hele andere manier of zo, praat je over een leerling, dus zoiezo de mentor of het team misschien inlichten vanuit een stukje expertise van jullie.
- R: Dus dat je echt vanuit de rebound echt in de scholen in gaat.
- A: Ja, dat het letterlijk zichtbaarder wordt. Ja ik zou me ook zo kunnen voorstellen, ik weet dat we een leerling hebben teruggekregen met echt wel een handelingsplan ehhmm, maar als; kijk de zorgcoördinator heeft dan op school geen, ik had toen, daar heb je gewoon geen tijd voor om in een teamvergadering daar plaats te nemen en om dat handelingsplan door te spreken. Dus dat laat ik dan over aan de coördinator dus dat is dan op de derde hand, terwijl als jij dat zal doen als mentor die de leerlingen echt kent, dat is zo anders..
- R: Ja en dan praat je ook over iemand die directer betrokken is bij het gehele proces.

- A: Ja precies, want zo'n coördinator die vertelt iets wat hij van mij heeft gehoord terwijl dat ik dat hoor vanuit hier, dus dat is veel te onzichtbaar ofzo.
- R: Ja, dit is wel een belangrijk punt wat je zegt.
- A: Ja enneh, misschien nog, wat was ook alweer de vraag?
- R: Nou ja, wat kan de rebound nog doen om die terugplaatsing succesvoller te laten zijn, kijk zeg maar het aanbod wat we vanuit de rebound kunnen bieden maar ook de vraag vanuit school om daar beter op aan te sluiten. Wat kunnen wij daarin verbeteren.
- A: Ja, misschien een concreet handelingsplan. Ik weet dat ik er een keer echt om heb gevraagd bij een leerling van jou. Maar ook bij vorig jaar een keertje hebben we een leerling teruggekregen zonder met het eindgesprek was het zo van nou zo is het en dat was het dan en dan voelt het heel erg als school zijnde als van nou ja en nu? Is het dan over?
- R: Ja, dat licht je nu ook heel duidelijk toe want ik las ook in je enquête dat je niet helemaal tevreden was over de adviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven en dit geeft mij een stukje duidelijkheid waarom dat zo is. Dus nu geef je heel helder aan wat de redenen daarvan zijn. En ook de vraag van of er tijdens het eindgesprek suggesties of adviezen voor de begeleiding zijn geformuleerd, niet concreet.
- A: Nee niet concreet, niet waarmee je ook echt aan de slag kan. Kijk zo'n wiskunde docent wil gewoon weten nou die leerling is teruggekomen wat is daar gebeurd en hoe moet ik daar mee omgaan. Er is wel wantrouwen soms, niet altijd hoor, zo van is het wel echt verbeterd en ehh misschien is het dan ook goed om een leerling daarin een stukje zelf te laten doen.
- R: Ja, dat las ik ook terug in je enquête; het onderbouwen van zijn nieuwe ik, een leerling zelf zijn handelingsplan laten maken, naar de docenten toe brengen, uitleggen.
- A: Presenteren of aan zijn klas laten omschrijven, dit is veranderd. Want voor zo'n klas is het ook moeilijk om een nieuwe ik te zien bij die leerling.
- R: Die verwachten oud gedrag.
- A: Ja, precies en dat is heel lastig en leraren doen dat ook een beetje!
- R: Ja, en denk je dat die klas dan ook voorbereid moet worden op die terugkeer van een leerling?
- A: Ja dat denk ik zeker.

- R: Oke, helder, wat zijn volgens jou de aspecten voor een goede samenwerking als je kijkt naar de terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound.
- A: Samenwerking tussen?
- R: Goede samenwerking tussen school en rebound, wat zijn die aspecten om dat succesvol te laten zijn. En dan heb ik het puur over samenwerking. Hoe kun je er samen voor zorgen dat een terugplaatsing van een leerling goed verloopt. Dus niet zoals net wanneer spreek je van een succesvolle terugplaatsing maar nu gaat het echt over samenwerken.
- A: Ehhh, moeilijk.....
- Nou ja, op de een of andere manier ligt nu het, die leerling gaat naar jullie, de rebound, en er wordt een beetje vanuit gegaan dat jullie (en dat doe ik als zorgcoördinator soms ook wel hoor) en dat jullie dan met het advies gaan komen naar ons toe en dat gebeurd al niet samen. Dus daar begint het misschien al mee, kijk dan hebben jullie misschien al het advies maar misschien past dat niet, ik werk op een school bij de manier van En daarover is er samen niet gesproken, dus misschien moeten we samen tot het advies komen. Misschien is het goed dat eerder de zorgcoördinator van school al een keer om de tafel gaat met de mentor van de reboundleerling om te kijken voor het eindgesprek, is dit ook haalbaar voor de school. Je kunt wel iets bedenken van ehh in het handelingsplan maar misschien werkt dat voor een school niet. Dus misschien moet daar al meer samen gewerkt worden.
- R: Is dat ook wat je bedoelde met de opmerking in jouw enquête dat je zei het contact is misschien ook wel iets te eenzijdig, alleen met de zorgcoördinator en dat daar misschien meer eeh ook de mentor bijv. bij betrokken moet worden?
- A: Ja, dat denk ik wel, maar dat ligt er ook al aan wat de rol van een mentor is op een school. Bij ons op het is een mentor, die volgt 2 jaar lang een leerling en die hebben ze uren in de week en dat is misschien heel anders dan op een andere school. Dus misschien is dat niet altijd even handig, maar eigenlijk denk ik van wel als ik kijk naar mijn eigen school.
- R: Oke, dus dat is een punt waarvan je zegt van dat zou beter geregeld moeten worden. Verwacht je ook dat dit van invloed heeft op het succesvoller terugplaatsen van leerlingen?

- A: Jawel, want dan heeft een school ook meegedacht. Dan leg je de verantwoordelijkheid ook bij scholen neer. En nu verwacht de school van kom maar en dan krijg je dit (achterover leunen)
- R: Is helder voor jou wie de uiteindelijke verantwoordelijkheid blijft houden
- A: Ja, dat is school, absoluut, en dat is ook zo maar dat voelt niet altijd zo.
- R: Oke, daar zeg je iets belangrijk
- A: Ja en dat merk ik aan mijn collega's die denken van oww toetsen, ow die leerling ja, dus het voelt niet altijd zo, dus daar zit misschien wel iets in dat een rebound duidelijker moet zijn in de school ook wat het is, wat het doet
- R: Meer samen
- A: Ja
- R: Nou zo'n leerling heeft op de rebound gezeten, die komt terug bij jullie op school; al dan niet met een handelingsplan. Op welke wijze bereid jij als zorgcoördinator, maar ook de school zich voor op de terugkeer van een leerling?
- A: Ja, dat vind ik een hele goede vraag en met zo'n vraag verplicht je al dat school erover gaat nadenken. En dat vond ik ook wel leuk om zelf over na te denken want ik denk van ja, daar kan ook wel iets in verbeterd worden want wij nu doen is ehh na het laatste gesprek wordt het verslag meegenomen naar de kernteams en alle docenten die lesgeven aan de leerling en dan probeer ik dat verslag met het team door te bespreken, maar dat lukt niet altijd want ik geef zelf ook les in een ander team en dan doet de coördinator dat. Zo wordt een team voorbereid en soms krijgen ze dat dus van mij te horen en soms van de derde hand, de coördinator. Ehh de klas dat neemt de mentor op zich; nou er komt een nieuwe leerling of een leerling komt terug, maar die mentor heeft ook weer niet altijd bij de gesprekken gezeten op de rebound, dus die heeft dat dan ook weer van mij, dus zo bereiden wij het eigenlijk voor de mentor ligt de klas in en ik het team, of de coördinator. Maar ik denk niet dat dit genoeg is!
- R: Heb je zelf ideeën waarvan je zegt dat zal ook nog moeten gebeuren of dat zal nou een punt zijn om mee te nemen om je als school voor te bereiden op een terugkeer van een leerling.
- A: Ja, ik zal het ergens wel leuk vinden als een leerling dan met zo'n vergadering mee komt. Ik samen met die leerling het bespreek. Want er bestaat soms een

wantrouwen zo van ja weet je hij heeft daar 3 maanden in een kleine groep laten zien dat hij heel braaf kan zijn maar nu moet hij nog in een klas van 21 komen, een beetje dat cynische zeg maar. Dus misschien om dat samen met een leerling te bespreken en ook de voorbereiding met de oude of nieuwe mentor van school om samen met een leerling echt voor te bereiden hoe terug de klas in te komen. Want die hebben niet altijd contact tussen het eindgesprek en de dag dat hij op school start, dan is het ook gewoon de klas in en we gaan beginnen, maar misschien dat daar nagedacht over moet worden. Hoe doen we hier dat.

R: En vind jij dan dat, ik vind het wel een hele goede opmerking, vind jij dan dat de rebound daarin ook nog betrokken moet zijn.

A: Ja, je moet zo'n leerling wel helpen bij hoe ga je dat doen, hij ziet hier dus ik denk wel dat het een taak van hier is hoe ga jij jouw plan maken en hoe ga jij dat in de klas vertellen en uiteindelijk gaat een oude of nieuwe mentor dat doen met hema/haar.

R: En jij vindt niet dat ze bij dat moment vanuit de rebound aanwezig hoeven te zijn?

A: Nou, dat ligt er denk ik aan. Het ligt er heel erg aan met welke vraag hij hier is gekomen. Is het echt in gedrag dan is het natuurlijk heel moeilijk want dan laat je ze daar het oude gedrag zien maar is het inderdaad een vraag van ehh niveau of.. het ligt er een beetje aan maar in principe denk ik van wel.

R: Helder, nog meer punten waarvan je zegt van daar zouden als school zijnde nog in kunnen verbeteren op het moment dat een leerling teruggeplaatst wordt en acties die je dan onderneemt.

A: Ehmm

R: Ouderbetrokkenheid? Aan de hand van contracten?

A: Ja, die zijn er dan al zo vaak al voordat ze hier naar toe gaan, contracten. Dan loopt het te hoog op. Ja ik vind het moeilijk zo te... Er zijn vast wel meerdere punten waar je als school meer, beter zo een terugkomst kan doen, ik denk dat dit heel belangrijk is en dat hier juist een hele taak bij school ligt maar daar moeten zij wel weer in geschoold worden of zo, of de zorgcoördinatoren. Want ik vind het zo heel moeilijk om iets te bedenken zo van ja dat zouden we moeten doen, maar misschien is dat iets om met zorgcoördinatoren samen dat je eens moet gaan brainstormen want daar zou je echt langer de tijd voor

- moeten hebben denk ik om eens te bedenken van hoe zou je dat moeten doen.
- R: Vind je ook dat het expertiseteam vanuit het samenwerkingsverband daarmee betrokken moet worden. Dat die ook wat dichterbij de leerlingen staan.
- A: Ja, ik kan me wel voorstellen dat dit handig is ja, absoluut.
- R: En je hebt ook de behoefte vanuit school om een stukje ondersteuning te hebben om die terugplaatsing succesvol te laten zijn.
- A: En juist die expertise te krijgen, en dat iemand gewoon is echt letterlijk in de school komt. Ik weet dat jij het een keer gedaan hebt bij een leerling bij ons, een keer op vrijdagmiddag gekomen en ja dat zorgt dan wel voor iets, dat docenten zien van hè dat is de mentor van de rebound en die leerling is daar druk mee en die zorgt dat hij jouw ophaalt. Dat doet wel iets, dus ja dat is wel echt heel belangrijk.
- R: Ja, helder. De leerling wordt teruggeplaatst, in hoeverre moet volgens jou de rebound betrokken blijven en nazorg bieden als je kijkt naar de gehele schoolloopbaan van de leerling?
- A: Ja, weet je ik denk dat als het klaars is, is het ook wel klaar. Soms moet je dan ook niet, ja ik weet dat we nu een leerling, die is in, het is nu april, die is na de kerstvakantie bij ons gestart. In principe zonder "nazorg" hè? Dat is prima, is ook niet nodig. Ik denk misschien is het wel goed geweest, als er wat meer duidelijkheid was geweest van wat hij hier had geleerd, voor de vakdocenten. Verder was dat niet nodig. Dat is echt afhankelijk van de leerling en het gedrag. Het doel van de rebound is neem ik aan ook gewoon terug en dan is het op een gegeven moment ook afgerond. Dus de hele schoolloopbaan lijkt me niet nodig. Misschien een periode.
- R: en waar praat je dan over? Een periode? In tijd?
- A: o ja twee maanden, drie maanden.
- R: oke, helder. Wat ervaar je, ook tot nu toe, als waardevol bij een verblijf en terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound?
- A: Ehh, nou ja de expertise die hier is, is waardevol. Dat er op een andere manier gekeken wordt naar leerlingen is heel waardevol, dat er tijd voor is. Ik merk dat er op school vaak gewoon de waan van de dag heerst. En ja helaas, maar het is wel school en er moet gewoon les gegeven worden en punten gehaald, zeg maar. Dus dan is dat over die individuele leerling is dat dan soms minder en

- dan is het super fijn dat er hier eens gewoon echt rust is voor die leerling en goed gekeken naar wordt. En soms uit de, er even uit wordt gehaald. Dat vind ik heel waardevol. Ehh, en dan bij terugplaatsing zei je hè?
- R: Ja. Dus bij verblijf en bij terugplaatsing. Wat je als waardevol ervaart.
- A: Ik zie wel dat leerling gewoon het verblijf hier meenemen. En niet naar een maand al vergeten zijn, dat is niet zo. Ze nemen het wel echt mee. Kijk soms is het voor hen zelf gewoon heel moeilijk, dat ze vervallen in het oud gedrag, maar ik zie wel dat ze het blijven meenemen. En dat ze, ja dat zie ik wel echt.
- R: Dus je hebt wel het idee dat ze iets hebben opgestoken van het verblijf op de rebound.
- A: Absoluut.
- R: En dan ook echt als je kijkt naar de reden van aanmelding op het moment dat die bij de commissie van leerlingenzorg komen.
- A: Absoluut, alleen het is soms heel moeilijk voor leerlingen om dat echt zo om te zetten, altijd in keurig gedrag hè? Maar als ik ze dan spreek of de maatschappelijk werker en terugkoppel aan van hé, toen heb je daar ook aan gewerkt dan is dat altijd wel weer zo terug te halen of zo. Dus dat leeft wel bij ze, dat vind ik wel echt. Ja het is soms gewoon heel moeilijk om iets vol te houden, nieuw gedrag vol te houden. Als iets vijf jaar inslijt en drie maanden eruit probeert te halen. Dat is gewoon soms, dat is te kort. Terwijl misschien het verblijf hier niet langer zou moeten duren, want dat is ook weer niet goed. Maar ze moeten meekrijgen, van hoe doe je dat op een gewone school. Dus hoe laat je dit gedrag zien, in zo'n kleine setting binnen een gewone school, dat is wel moeilijk. Dat is wel een mega verschil, de rebound setting en het regulier onderwijs.
- R: Kun je iets zeggen over het verwachtingspatroon wat ook docenten hebben bij de terugkeer van een leerling. Ehh is die altijd volgens jou reëel? Wordt er soms teveel van een leerling verwacht?
- A: Ja, ik geloof wel dat er veel verwacht wordt, soms wordt er gewantrouwd. Allebei wel vind ik.
- R: Zou daarin ook nog iets verbeterd kunnen worden? Door bijvoorbeeld de school in te gaan en.

- A: Ja dat denk ik wel. Het team echt in te gaan. Ja dat denk ik wel. Echt te vertellen, dit hebben we gezien. Ik merk wel dat ze het van mij soms slechter aannemen. Zo van, ja maar jij hebt niet gezien of zo wat hier gebeurd.
- R: Ja, jij staat er wat verder van af?
- A: Ja ik heb dan hier bij de gesprekken gezeten. En dan vertel ik heel leuk wat er hier is gezegd en wat jullie hebben gezien van die leerling, maar ik heb het niet gezien. Dan praat je altijd, je praat nooit vanuit jezelf. Dat is gewoon lastig.
- R: Maak denk ik de taak of functie van zorgcoördinator ook niet altijd makkelijk in dit.
- A: Nee, want je bent altijd de schakel. Je praat nooit vanuit jezelf. Dat is niet fijn nee.
- R: Oke. Eigenlijk de laatste vraag. De algemene vraag. Euhm, wat zijn volgens jou nu de factoren / ingrediënten voor een succesvolle terugplaasting na het verblijf op de rebound.
- A: Een concreet antwoord op de vraag van aanmelding, want scholen, wij verwachten wel echt een antwoord. Dat is niet altijd gegeven. Dus daar ontstaat dan ook wantrouwen, dus echt een concreet antwoord. Met daarbij een concreet plan, ik denk dat het hem daar in zit. Ja en dan die nazorg, soms.
- R: Ik zag in de enquête dat je invulde, ook als overig opmerking en tips. Had je het over een tussengroep. Ik was wel benieuwd hoe je daar bij kwam.
- A: O ja, dat klopt. Nou, ja daar hadden we het net over, die overstap is echt gigantisch. En hoe ik daarbij kom, dat weet ik niet. Volgens mij, ik weet niet. Voor zo'n enquête ga ik dan enorm voor zitten en bedenken. Ik heb het er wel een keer met een collega over gehad, weet je wel brainstormend. Zo van ja hoe, het is zo'n groot verschil, wordt vaak aangegeven. En dat noemen vakdocenten dan ook, maar ja het is zo makkelijk. En om die overstap minder groot te maken. Om bijvoorbeeld te zeggen, ja. Wij werken bijvoorbeeld, zo komen we er misschien ook op. Misschien een beetje warrig, maar. Wij werken op school met fases. Fase 1 is je zit in de klas en je maakt je opdrachten. En doe je dat goed mag je naar fase 2 en mag je naar het OLC. En doe je dat heel goed mag je naar fase 3 en kun je bijvoorbeeld opdrachten in de stad uitvoeren.
- R: Waar staat, wat je net zei, OLC voor?

- A: Open Leer Centrum.
- R: O, oke.
- A: Maar dan mag je de klas uit zeg maar. Dus als je gewoon laat zien dat je verantwoordelijkheden neemt in de klas, dan mag je opdrachten buiten school doen. Dan mag je boodschappen gaan doen, dan mag je dat doen. En dat is een soort geleidigheid en hier is, dat zou ik. Ik kan me voorstellen dat je dat mist in tussen dit en school zit ook wel een soort van overstap. Bijvoorbeeld een reboundgroep, iets veiligere setting dan op school, maar dan groter. Waar van ze verwacht wordt dat ze inderdaad soms een half uur gewoon niks mogen zeggen of te laat briefjes moeten halen of echt geen muziek.
- R: Schoolse gebeuren.
- A: Echt meer schools.
- R: Ja.
- A: Dat er een stukje meer school zit tussen dit en school zit als geleidelijkere overgang. En misschien een iets grotere groep. Nou ja, zo kom ik daarop. Wij werken op school daar ook mee.
- R: Nou worden leerlingen soms, ik ga nog even door op die vraag, direct teruggeplaatst volledig, maar soms ook gefaseerd. Hoe kijk jij daar tegen aan? Wanneer is het verstandig om een leerling gefaseerd en wanneer is het verstandig om een leerling volledig terug te plaatsen.
- A: Ja, want ik denk wel dat, dat wisselt namelijk. Dat is net zoals die nazorg. Dat is gewoon heel afhankelijk van de problemen die een leerling heeft en heeft gehad op school. Ik denk sommige leerlingen moeten ook maar gewoon beginnen op school. Dan is dat half bakken ook niks. Maar ik kan zo niet echt een voorbeeld bedenken, maar ik denk dat het allebei zou kunnen. Volledig terug en gefaseerd. Want het zit hem in niveau bepalen, te laat komen, dan denk ik ja weet je, begin maar gewoon op de school, want te laat komen doe je dan hier ook wel of daar en je niet aan afspraken houden. Dat ze dan niet voor een dag hoeven te beginnen. Dat zit hem in een nieuwe "ik" laten zien is misschien voor zo'n leerling heel moeilijk om dat meteen voor vijf dagen te doen. Doe dat dan maar twee dagen en de rest kom ik lekker terug hier.
- R: Ja goed. Heb je zelf nog iets melden in het kader van de terugplaatsing en succesvolle factoren daarbij.

- A: De leerling moet echt willen. Ik heb soms ook wel eens leerlingen gehoord, die zoiets hadden van: "ik wil niet zo graag terug naar Montessori." Dan denk ik oei dan is dat heel. Als ze dat al een beetje hebben, dan is dat al heel gevaarlijk. Dus leerlingen en ouders moeten dat echt, echt willen en de leerling moet er echt voor willen gaan. Die moet dat ook op die manier uitstralen, zodat die op school meteen nieuw vertrouwen krijgt weer. Niet al twijfelt terug gaan, want volgens mij gaat het dan altijd mis.
- R: Leerlingen moeten echt willen en gemotiveerd zijn. Bedoel je dat daar ook mee, de motivatie?
- A: Zoals ik vandaag dat meisje hoorde zeggen: "ja ik weet niet of ik na de meivakantie moet starten." Ja kijk die twijfelt al, dan gaat het geheid mis. Want dan zorgt ze ervoor, ja dat is heel negatief misschien, maar dan loopt het mis.
- R: Oke.
- A: Ja, volgens mij heb ik alles gezegd.
- R: Nou ik wil je heel erg bedanken voor je tijd en moeite. En de hele concrete, duidelijke antwoorden.
- A: Graag gedaan.
- R: En ik hoop dat het allemaal ten goede komt aan de kwaliteit bij het succesvol terugplaatsen.
- A: Ik hoop het ook, succes ermee.
- R: Ja, dank je wel. Ik ga hem nu uitzetten.
- A: Uit. Ja het lampje gaat uit.

Uitwerking interview 2

Interview zorgcoördinator school 2

Tekst verbatim

- R: Hij doet het, het lampje brandt, Nou Ton op de eerste plaats bedankt dat je wilt deelnemen aan mijn onderzoek. Het onderzoek is bedoeld omdat ik op zoek ben naar factoren voor een succesvolle terugplaatsing van een leerling. Ik heb 6 hoofdvragen opgesteld die ik jou ga stellen en daarop volgend kunnen nog een aantal deelvragen komen. Probeer zo goed mogelijk antwoord te geven en dan zien we wel hoe het gesprek verloopt.
- T: Prima.
- R: Nou fijn, we hebben het over een succesvolle terugplaatsing. Wanneer spreek je nu volgens jou van een succesvolle terugplaatsing van een leerling vanuit de rebound naar jullie school.
- T: Ik heb vanmorgen naar de vragen al even gekeken. Nou, als de leerling weer op school zelf vooruit zou kunnen. Dus als je hier instroomt dat hij hier weer gewoon zijn kans zou krijgen, dan is hij succesvol, maar dan is nog de vraag wat daar allemaal voor wordt gevraagd. En dan ga jij nu iets aan mij vragen.
- R: Ja, ik ga daarop door vragen, ja is dat afhankelijk van de reden waarom je een leerling aanmeldt voor de rebound?
- T: Ja dat denk ik wel, wij hebben nog geen een leerling gehad die uitgespuugd werd door docenten, dat scheelt. Dus je hoeft je docententeam niet te overtuigen en hij komt dan weer terug en het docententeam heeft dan niet zoiets van blehhhh, dat scheelt. Dus ze zeggen zo van, ow daar is ie weer, de toetsen zijn nagekeken,ow prima. Dan is het goed, dat maakt een heel groot verschil. Ik kan me voorstellen dat als een leerling heel lastig is geweest, dat ze dat totaal niet zien zitten. Wij hebben dat nog niet gehad, een lastige leerling die iets hebben, dus dat is prettig.
- R: Dus dat zou een succesvolle factor kunnen zijn voor een terugplaatsing
- T: Ja, ja het is moeilijk, want vaak gaat daar jaren overheen voordat je een leerling verwijst enne er is al van alles gebeurd en geprobeerd en het heeft geen invloed gehad op het gedrag van die jongen en dan is men hem zat. En

- dan is hij niet meer zo snel terug te krijgen, terug te plaatsen bij dezelfde docenten.
- R: Denk je dat als docenten op een bepaalde manier over leerlingen denken en dat ook uitspreken, denk je dat een terugplaatsing succesvol zou kunnen zijn?
- T: Dat moet je van tevoren heel duidelijk afspreken. Als je van tevoren afspreekt, oke jongens, we hebben de mogelijkheid om een leerling op de rebound te plaatsen, maar dat houdt wel in dat we de leerling over 3 maanden weer terug moeten nemen, wat vinden jullie daarvan? Als ze zeggen je mag hem ergens anders plaatsen maar hij hoeft hier niet meer terug te komen dan moet je de leerling ook niet op de rebound plaatsen dan moet je iets anders zoeken. Maar als je dat wel wilt, de kans wil geven, dan moet je dat accepteren dat hij terugkomt. Maar ik denk dat dat vaak niet gebeurt, ik denk dat die leerling geloodst wordt. Hij wordt geloodst van de school, hij is weg, gaat naar de rebound in plaats van he, hij mag weer terugkomen.
- R: Zou het voor jou een bewuste keus zijn om een leerling dan niet aan te melden, op het moment dat je eigenlijk weet van.....
- T: Ja, ik denk dat als het duidelijk is dat hij hier niet meer gewenst is wel ja, niet aanmelden op de rebound, dan zou ik wel een aanmelding doen maar niet op de rebound. Want dat heeft helemaal geen zin en dat vinden jullie ook niet..
- R: Ja klopt, want daar is de rebound niet voor bedoeld. Maar dat is voor jou heel helder als zorgcoördinator.
- T: Ja, dat weet ik niet, zo heb ik het eigenlijk wel altijd begrepen. Ik heb niet anders begrepen van het is eigenlijk een tijdelijke opvang en geen opvang voor lastige leerlingen, want gedragsmatig is gewoon heel lastig.
- R: Maar wel altijd met als doel terugkeer naar school, je hebt alleen leerlingen aangemeld die terugkeren naar school?
- T: Ja, die uiteindelijk terugkeren naar school, maar dat hebben we ook nooit zo in de teams echt besproken, dit gaat er nu gebeuren, wat vinden jullie ervan? Op een gegeven moment is er besloten in het ZAT (Zorg Advies Team) of met de afdelingsleider en de mentor, wat vinden jullie ervan maar de rest van het team is er eigenlijk niet bij betrokken geweest en dat is eigenlijk ook niet goed.
- R: Dus eigenlijk alleen het team wat betreft de zorg om de leerlingen die beslist.
- T: Ja, maar eigenlijk moet je zo'n leerling al invoeren bij een leerling-bespreking en dan kun je al voorstellen dit en dit zijn we van plan, wat vinden jullie

- daarvan? En dan en dan komt de leerling terug en jullie moeten zorgen dat er toetsen zijn en nagekeken worden, voltallig ja zeggen.
- R: Maar nu praat je over de ideale situatie..
- T: Ja, nee maar dat kan, ik denk wel dat dat kan, maar dan moet je wel voldoende leerlingbesprekingen tussentijds hebben en een leerling kan tijdens vergaderingen besproken worden en dat kan altijd, dat zou altijd als item naar voren kunnen komen.
- R: Oke duidelijk, wat kan volgens jou de rebound nog doen om de terugplaatsing succesvol te laten lopen?
- T: Ehhm, zoals het nu bij S gegaan is, is het heel goed gegaan. Jullie hebben zelf handelingsplan/adviezen meegegeven waar we iets mee konden, de thuissituatie was sterk verbeterd, want dat was ook 1 van de dingen, hijzelf zat beter in zijn vel, jullie zijn een keer achteraf nog hier geweest. Dat is gefaseerd gebeurd de terugplaatsing, dus ik zou niet meer weten wat ik daar nog extra van moet, maar ik kan mezelf voorstellen dat een leerling nog niet helemaal uit de problemen is en ik weet niet, maar een zorgpakket meegeven waarvan je dan al beschrijft als deze leerling dadelijk terugkomt, dan heeft hij geld bij zich en die moeten zo ingezet gaan worden. Dat gebeurt eigenlijk niet.
- R: Dat gebeurt vrij weinig bij een terugplaatsing. En denk je dat scholen dan al eerder denken, ow ja er komt een zorgpakket mee, we moeten juist ook die extra hulp aan die leerlingen geven om het terugplaatsen...
- T: Ja, want anders gaat die leerling weer gewoon op een normaal niveau mee en na een maand weet niemand meer van, he dat was die speciale leerling. En nu wordt daar blijvend aandacht aan besteed, in ieder geval een jaar lang. Dus dat zou je kunnen doen en dan zou je ook nog een persoon die zich daar mee bezig gaat houden een keer in het zorgadviesteam bij jullie kunnen gaan zitten en contacten houden met de rebound en dingen bespreekbaar maken, want nu komt weer alles op die mentor neer.
- R: Denk je dat de rebound, of misschien ook al in het voor-of natraject, al wat meer in de school moet zijn, m.b.t. dat terugplaatsen, dat je bijv. orthopedagogen al laat nadenken over die terugplaatsing of het docententeam informeren, vindt jij dat dat een zorgcoördinator moet doen of vindt je dat dit meer vanuit de rebound moet gebeuren?

- T: Het zou mooi zijn als er een toelichting zou komen van iemand vanuit de rebound, maar dan moet je toevallig vergadering hebben met dat team waar hij terugkomt. Die zou dan kunnen zeggen wanneer een leerling terugkomt, wij hebben dit en dit gedaan, dit bereikt, die problemen zijn er nog en daar zou je zo en zo mee overweg kunnen; ik denk dat dit aardig blijft hangen. Want nu is het vaak, hij komt volgende week maandag terug en dit en dit moeten we op letten, maar dat is heel snel verwaterd.
- R: Heb je het idee dat docenten ook iets doen met de handelingsadviezen die vanuit de rebound zijn meegegeven.
- T: Ja, in S geval wel. Nu waren er geen extreme dingen. Hij kon eigenlijk op niveau mee op alle vakken alleen bij Handel & Administratie moest hij nog wat inhalen en dat we af en toe een keer zo moesten doen (door de vingers zien) bij het te laat komen enzo dat werd afgehandeld door de afdelingsleider en dat was tevens zijn mentor. Dus daar hadden we ook geluk bij en hij komt redelijk op tijd.
- R: In tegenstelling tot voorheen?
- T: Ja, hij was driekwart niet meer aanwezig, dat was een heel ander verhaal.
- R: Wat zijn volgens jou de aspecten voor een goede samenwerking als je kijkt naar terugplaatsen van leerlingen vanuit de rebound. Dus dan heb je het over samenwerken.
- T: Samenwerken. Dat we elkaar goed op de hoogte houden. Vind ik zo, per mail enzo. Ik weet niet vaak goed wat er in de thuissituatie gebeurt ondertussen. Misschien dat je daar nog af en toe op kan letten bijv. als de orthopedagoog bij jullie met entrea contact heeft. Dat er daar tussendoor iets onze kant op komt dat mis ik wel eens. Alleen bij het eindplaatje vind je dat terug.
- R: Dat je het achteraf pas hoort...
- T: Ja, dat je het achteraf pas hoort
- R: En dat je het uiteindelijk fijn vindt, ook al zit die leerling op de rebound
- T: Ook al zit hij daar om eens even te kijken wat gebeurt er nou en wat is er veranderd in de thuissituatie, dus dat is prettig om te horen. Daar hoor je ook niet zo heel goed tijdens de evaluatiemomenten, dat wordt dan ook buiten beschouwing gelaten.
- R: Dus meerdere contactmomenten zou volgens jou....

- T: Nou ja, niet misschien meer maar even wat duidelijker, op een gegeven moment zat pa van S (hij refereert naar een leerling) er in een keer bij. Hartstikke mooi dat die man in beeld was maar hoe dat uiteindelijk ontstaan is weet ik helemaal niet goed en dat zou wel prettig zijn als je dan in ieder geval iets zou weten.
- R: Ja, snap ik. Op welke wijze bereiden jullie je als school voor op die terugkeer van die leerling? Wat gebeurt er nu allemaal, die leerling komt terug en dan?
- T: Niet echt super veel, in dit geval was het zo dat ehh, ik heb de afdelingsleider geïnformeerd, samen met jullie handelingsadviezen. Hij heeft die vertaald in een kort half A4tje. Deze heeft hij naar alle vakdocenten gestuurd en is even in een vergaderpunt terug gekomen. Hoe hij terug zou komen en alleen bij de vakdocent Handel & administratie is er wel overleg geweest, hoe kunnen we dat inhalen, moet hij dan meer lessend draaien of weet ik wat. Dat is eigenlijk het enige wat bij S gebeurd is. Maar ik kan me voorstellen dat er veel meer dingen moeten gebeuren, want nu liep bijna op hetzelfde niveau als hier. Maar ik kan me voorstellen dat die leerlingen achterstanden heeft, dat er iets zal moeten gebeuren en dan zul je als school veel harder aan moeten poten.
- R: Heb je daar nog ideeën over afhankelijk van de problematiek natuurlijk van de leerling?
- T: Ik vind het sowieso knap dat een leerling in een tijdsbestek dat hij daar in de klas zit, dat hij zoveel doet terwijl hij hier onderhand 2x zoveel uren in de lessen zit, dat vind ik al knap dat hij dat niveau kan hanteren. Maar ja dat is bij S. omdat hij een zittenblijver was maar ik denk dat dit bij een heleboel leerlingen niet geldt dat ze dat tempo kunnen bijbenen zoals op school.
- R: Ja, dat is verschillend, dat is per leerling afhankelijk, afhankelijk van motivatie, werkhouding.
- T: Ja, daarom, dat is vaak de moeilijkheid, de werkhouding. Maar ik kan me voorstellen dat je zegt als de werkhouding minder is dat je bijv. al afgesproken hebt met ouders en leerlingen; hij gaat bijv. op huiswerkbegeleiding want anders redt hij het niet. Of in de klas dat je zegt hij moet even 5 minuten apart werken bij sommige vakken want dat kan hij beter dan klassikaal meedraaien. Ik kan me voorstellen dat dit bij jullie uit kan komen.
- R: Dus echt op dat schoolse gaan zitten.

- T: Ja ja, maar je kunt ook zeggen van hij wordt er niet meer uitgestuurd (hij denkt nu aan de situatie op school!) want ja, daar hadden we bij S niet zoveel last van. Maar ik kan me voorstellen; boek vergeten, nog een keer boek vergeten, en dan wordt hij er weer uitgestuurd, alweer eruit gestuurd. Om iets wat helemaal niet nodig is. Om die reden hoor je er niet uitgezet, het wordt wel bijgehouden, maar hij wordt er niet uitgestuurd. Alleen bij heel extreem gedrag op school dan kan hij eruit gestuurd worden, maar in principe wordt hij er niet uitgestuurd. Je kunt wel een leerling op de gang eventjes rustig laten werken.
- R: En denk je dat dit ook een succesvolle factor is, bijv. die afspraak te maken, we gaan die jongen er gewoon niet meer uitsturen om er voor te waken dat hij weer afzakt.
- T: Jaja, maar ik denk dat jullie als rebound het idee hebben he zo heeft hij bij ons eigenlijk aardig gefunctioneerd dan moet het wel een vervolg kunnen krijgen, dan moet een school dat ook willen en kunnen doen en ik denk dat wij als zorgteam dingen gaan verzinnen, dat wordt allemaal lang niet zo snel geaccepteerd. Dus ik denk van die en die leerling komt terug en iemand van jullie is daar bij, dan zou dat bij het docententeam sneller geaccepteerd worden.
- R: Ja, het viel me op dat je het in de enquête had over de voorbereiding op de terugkeer, en dat je de verantwoordelijkheden vastlegde voor de eerste paar maanden als de leerling terug komt. Wat bedoel je daar precies mee?
- T: Ja ik denk dat verantwoordelijk, als ik me even goed herinner. Ik denk voor S zelf, dat de verantwoordelijkheid ligt bij hem, maar ook bij ouders, bij pa en ma. Dat denk ik dat ik bedoeld heb, dus als S weer gaat spijbelen, dat was het grootste probleem toentertijd wie is dan verantwoordelijk voor wat en wat gaan we dan doen?
- R: Dat was helder gewoon...
- T: Nou, daar zijn niet echt zo'n goede, duidelijke afspraken over gemaakt. Stel dat hij hier gaat spijbelen, we gingen ervan uit hij gaat hier niet meer spijbelen.
- R: Aha wel een positieve insteek
- T: Jaja, maar stel dat het probleem zich weer heel snel had voorgedaan, wat dan? Wie is dan verantwoordelijk voor wat? Moet de school dan weer naar de leerplichtambtenaar en weer dezelfde weg bewandelen als voorheen of zit er

- dan iets in waar we heel snel iets mee kunnen? Dat bedoel ik eigenlijk even met verantwoordelijkheden bij hem.
- R: Ja, helder. In hoeverre moet volgens jou de rebound betrokken blijven en nazorg bieden op het moment dat je een leerling terugplaatst? Heb je daar een tijdsidee van?
- T: Ik zou zeggen als school zijnde zou je nog terug kunnen vallen op de rebound, voor advies te geven, of als het heel erg uit de klauwen loopt en dat dan iemand van de rebound nog eens deze kant op komt. Maar ja, ik snap ook wel dat jullie niet wekelijks begeleiding kunnen geven en maandelijks is misschien ook al teveel. Maar je kunt natuurlijk wel terug kunnen vallen als het mis gaat. En zoals jullie nu 1 keer gedaan hebben om na 2 maanden, zijn jullie hier een keer geweest, dat je in ieder geval interesse toont, hoe gaat het en dat je die jongen een keer spreekt. Nu verliep alles goed he maar dan kon je ook nog even zicht krijgen op wat ging er nu niet goed en waar ligt dat aan en jullie hebben misschien toch even een andere kijk als wij. En dat is in ieder geval wel prettig dat je in ieder geval 1 keer even terug komt.
- R: Denk je dat dit ook een succesvolle factor zou kunnen zijn dat je even met elkaar om de tafel gaat zitten.
- T: Jaja, zeker sowieso na 1 ½, 2 maanden nog eens een keer, dan worden ouders nog even herinnerd he, denk eraan hè, het is toen goed gegaan en het is wel de bedoeling dat we onder die voorwaarden allemaal teruggekomen zijn want dat hebben jullie in feite ook afgesproken met die leerling. Dus dat denk ik dat wel heel goed is.
- R: Ja, helder, wat ervaar je nu als waardevol bij die terugplaatsing?
- T: Waardevol, even kijk hoor; dat die leerling geholpen is, want daar gaat het eigenlijk over, dat die leerling even tot rust gekomen is want daar gaat het eigenlijk wel vaak over, dat jullie die leerling altijd heel positief benaderen, dat is knap, altijd die positieve insteek blijven houden, dat is waardevol en bij die terugplaatsing daar hebben we het net even over gehad. Tenminste de leerlingen die we tot nu toe bij jullie gehad hebben vinden het uiteindelijk allemaal prettig en dat ligt onder andere dat ze toch een beetje kunnen schipperen, dus vroeger of later komen, gaat dat, proberen jullie toch een beetje rekening mee te houden. Het wordt rustig gedaan, je creëert toch een

- bepaalde rust bij ze. Ik heb niet goed in de gaten wat de orthopedagoog nou eigenlijk doet met sommige leerlingen?
- R: Zou je daar wat meer duidelijkheid over willen hebben?
- T: Ja, misschien ook, dat is eigenlijk hetzelfde als in de thuissituatie, wat gebeurt er nu eigenlijk, de GGZ zit er bijv. achter wat gebeurt daar nu eigenlijk en ook met die leerling en ik kan soms totaal niet inschatten, is die leerling nu wekelijks bij de orthopedagoog geweest of is die 1 keer in de drie maanden bij de orthopedagoog geweest, dat kan ik niet inschatten en dat staat ook nergens.
- R: Maar dat is wel iets waarvan je zegt daar zou ik ook wel eens wat meer over willen weten.
- T: Jaja, want waarschijnlijk aan het aantal contacten kun je al de moeilijkheid aflezen. Dus ik neem aan dat als hij bijna niet daar is dan is dat geen lastig geval, tenminste zo schat ik dat in. Komt hij daar veelvuldig dan denk ik dat daar toch een heleboel mee aan de hand is. Dat is niet zomaar opgelost.
- R: Oke, helder, dan zijn we aangekomen bij de laatste vraag. Wat zijn volgens jou nu de factoren voor een succesvolle terugplaatsing na het verblijf op de rebound.
- T: De leerling moet in ieder geval beter in zijn vel zitten, dat is 1 van de belangrijkste denk ik, hij moet met enige zin naar school gaan, dat is denk ik de belangrijkste, er moet in de thuissituatie een positieve verandering zijn opgetreden want anders verval het denk ik weer heel snel.
- R: In oud gedrag?
- T: Ja, als de thuissituatie weinig veranderd is dan zie ik weer heel snel een verval, als daar weinig aan gebeurd is en dan zijn het gedragsmatig moet de leerling te handhaven zijn, de gemotiveerdheid moet er zijn, je moet niet meer eisen van die leerling dan leerlingen die er al zitten. En daar hebben we ook nog wel eens een handje van. Dan gaan we hele hoge eisen stellen aan iemand die terugkomt, terwijl er tientallen zijn die het nog veel slechter doen en dat is altijd wel even lastig.
- R: Oke, heb je verder nog iets waarvan je zegt dat is nog belangrijk om te vermelden met betrekking tot de terugkeer?
- T: Nee, tot de terugkeer weet ik zo niet, maar ik kan me zo voorstellen dat je als school een super lastige leerling daar naartoe hebt gebracht en dat je blij bent

dat hij daar zit. Dan zal het niet meevallen om die leerling weer terug te krijgen.

R: Vindt jij dat scholen dat dan moeten doen?

T: Nee, maar het probleem van school is dan wel van ja, dan blijft hij maar thuis, want dat kan ik wel begrijpen van dat de school zo ver gaat nou we hebben alles geprobeerd maar nergens kan hij terecht, maar hij verziekt het hier voor honderden andere leerlingen. Dat kan ik me eigen voorstellen dat de school zo ver gaan en daar is eigenlijk ook geen opvang voor maar daar mag de rebound geen voorziening voor zijn.

R: Oke, nou dat lijkt me een mooi einde, bedankt voor je moeite en tijd, het heeft me waardevolle informatie opgeleverd.

T: Dankjewel